

AKADEMIJA:

Pomlad na prireditvi Slovenske gimnazije

Mladina nas je razveselila s pestro kulturno proslavo

Prepolna velika dvorana Delavske zbornice v Celovcu, je bila v nedeljo prizorišče pristrčne in pestre kulturne prireditve, ki je z nastopom naše šolske mladine simbolično izražala misel, da bi morali biti koroški Slovenci složni in enotni v vsem našem dejanju in nehanju, bitju in žitju, kajti kot nas vse povezuje v eno skupno narodno telo naša slovenska ustanova — gimnazija, tako bi morala biti tudi vsa naša politična in kulturna dejavnost osredotočena v en skupni cilj: enotnost, soglasnost in složnost!

Z veseljem smo mogli ugotoviti, da so bile prisotne v avditoriju kar tri generacije: mladina, njihovi starši ter dedje in babice. Prav zaradi tega je bilo ozračje toplo in poživljajoče. Polna dvorana izpričuje dejstvo, kako močno se starši zavedajo svoje najpomembnejše kulturne in izobraževalne ustanove za ohranjanje slovenske besede in slovenskega duha med našimi rojaki na Koroškem.

Učenci Slovenske gimnazije so se za letošnjo zaključno šolsko prireditev zelo dobro pripravili. Vsa pohvala njim in njihovem učitelstvu, da so znali poleg običajnega šolskega dela, pripraviti tudi tako obsežno in bogato šolsko prireditev, ki so ji starši in drugi prijatelji slovenske mladine ter učitelji in profesorji, ki so prišli za to priliko, pozorno sledili. Program je trajal dve uri in pol.

Govor ravnatelja dr. Zablatnika

Akademijo je začel mladinski zbor z pesmima Simonitijsvo „Sonce“ (besede Tone Batagelj) in Adamičevo „Jurjevanje“ (tekst Fran Žgur) ob spremljavi kitar, katere so igrali: Ljudmilla Gasser, Uši Kelih, Irene Verdel (vse iz 3.b razreda) in Samo Kupper iz 2.b razreda. S tema živahno zapetima pesmima je bil takoj dosežen topli stik s številnimi poslušalci.

Nato je v pozdravnem nagovoru ravnatelj zavoda prof. dr. Pavle Zablatnik povedal tole:

● **Ob otvoritvi šolske akademije Zvezne gimnazije za Slovence naj se Vam najprej prisrčno zahvalim za Vaš pri-**

● **jzni odziv na naše vabilo. Vaša obilna udeležba nam je viden dokaz Vašega živega zanimanja za naš zavod in njegovo delo. V bežnih utrinkih Vam bomo prikazali nekaj sadov naših prizadevanj.**

Ravnatelj dr. Pavle Zablatnik je pozdravil v veliki dvorani Delavske zbornice celo vrsto vidnih osebnosti družbenega življenja, med drugim predsednika deželnega šolskega sveta Josefa Guttenbrunnerja, celovškega župana Guggenbergerja, prelata Aleša Zechnerja, šolska nadzornika Rudija Vovka in dr. Valentina Inzka, prvega ravnatelja gimnazije dok-

Občinstvo, ki je napolnilo dvorano do zadnjega kotička, pozorno spremlja potek sporeda.

Foto: Domanjko

tor Joška Tischlerja, jugoslovanskega generalnega konzula Lubeja, konzula Čopa, vrsto drugih vidnih osebnosti iz SR Slovenije ter narodno-politične in kulturne predstavnike koroških Slovencev.

Nadaljeval je:

Spoštovani gostje, dragi rojaki!

Najprej nekaj kratkih sporočil o naši gimnaziji: V tem šolskem letu imamo prvič tri paralelne prve razrede, tako da je skupno število razredov naraslo na 17, učencev imamo 434, maturantov pa 33. Skupno število maturantov — absolventov slovenske gimnazije bo letos naraslo na 367.

Bremen nas slej ko prej še vedno popoldanski pouk pod tujo streho. Upamo, da bo gradnja novega gimnazijskega poslopja tako napredovala, da nam ne bo treba predolgo čakati na lastno streho.

Kakor kaže scena na odru, smo letošnjo akademijo postavili pod evropsko zastavo,

pod znamenje bratstva med narodi. Glasbeni spored bo vseboval PESMI NARODOV raznih evropskih dežel, vmes pa se bodo vpletale literarne točke pod geslom: **SOSED, TAKO TE GLEDAM.**

To tematiko smo izbrali ob letošnji 125-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Pičla zmaga v Franciji

Francija se je v nedeljo v drugem volivnem krogu odločila za desnico in sredino, potem ko je dala zaupanje kot prihodnjemu francoskemu predsedniku, neodvisnemu republikancu Giscard d'Estaingu. K temu pa moramo takoj pristaviti, da je njegova zmaga zares pičla, saj je dobil 50,8% glasov, medtem ko se je za nosilca levega bloka (zveza socialistov in komunistov) Mitteranda odločilo 49,2% volivcev.

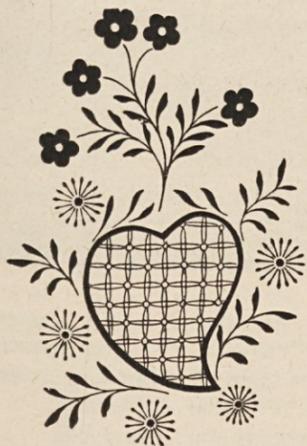
Vabilo

Učenke obeh gospodinjstkih šol šolskih sester v Št. Jakobu v Rožu

Vas vabijo na razstavo in kulturno prireditev.

Otvoritev razstave je v soboto, dne 25. maja 1974, ob treh popoldne. Ogledate si jo lahko do nedelje, dne 26. maja 1974, ob petih popoldne.

Kulturna prireditev bo v soboto, dne 25. maja 1974, ob treh popoldne in v nedeljo ob pol 3. uri popoldne.

Spored prireditve:

1. Pozdrav
2. Pesmi o pomladi vsi imamo radi (Dekliški zbor obeh razredov pod vodstvom g. prof. Jožefa Ropitza)
3. Narodna kola
4. Govor g. prof. dr. Reginalda Vospernika
5. Martina pot do sreče (igra)
6. Bolj so stare, bolj so lepe (pesmi)
7. Nič nam ne zamerite, če za slovo še enkrat zavrtimo se.

Na veselo svidenje!

SAMOSTOJNO NA VOLITVE!

Upoštevajoč politično situacijo na Koroškem ter težnje širokih krogov slovenskega prebivalstva, ki so prišle do izraza na številnih sestankih, je Narodni svet koroških Slovencev mnenja, da je samostojni nastop koroških Slovencev pri deželnozborskih volitvah 1975 najbolj učinkovita možnost uveljavljanja narodnostnih in socialnih interesov koroških Slovencev. Zato je predsedstvo Narodnega sveta koroških Slovencev soglasno sklenilo, da bo Narodni svet koroških Slovencev sooblikoval primerno platformo za samostojni nastop ter ga bo z vsemi močmi podprl.

Narodni svet koroških Slovencev je samostojna in neodvisna politična organizacija. Zaradi tega zanj ni nobenega povoda, da bi svojim somišljenikom priporočal enega od obeh kandidatov, ki sta ju imenovali SPÖ in ÖVP za volitve zveznega predsednika.

Narodni svet koroških Slovencev spoštuje svobodno odločitev svojih somišljenikov, da se odločijo pri predsedniških volitvah po lastnem prepričanju za kakega kandidata ali proti njemu.

Naša stališča

DEŽELNE VOLITVE SO BILE DOLOČENE ZA PRIHODNJO POMLAD, ZA MAREC

Mnogi še vedno mislijo, da je tak ali drugačen uspeh na volitvah odvisen od tistih štirinajstih dni predvolilne kampanje, kot imenujejo oni karneval plakatov, govorov, mastnih obljub in napihnjenih gesel.

Toda v resnici ne gre za štirinajst dni pač pa za dolgo dobo priprave, včasih tudi za več let skrbnega razlaganja, pojasnjevanja stališč, pomena volilnega nastopa, akcije, preden prodrejo jasni pojmi in spoznanja v zavest širših množic.

Ob vsej bučni propagandi, dan in noč, za to ali drugo idejo, za pralni prašek, časopisi, televizija, filmi... so pojmi o najpomembnejših odločitvah našega skupnega življenja nemalokrat zelo nejasni. In ne pripeti se tako redko, da npr. gospodarstvenik misli, da je njegovo delo poslovati, prodajati, in da se ga „politika“ nič ne tiče. Nekdo drugi spet, da je kultura popolnoma nepolitična zadeva.

Toda tistikrat, ko gre za številna dovoljenja našim podjetnikom in številne druge ugodnosti, ki se sklepajo na občinski ali deželni ravni, tedaj šele občutimo, kako bi bilo potrebno imeti našega lastnega zastopnika. Prošnje, olajšave davkov, razne podpore, ki jih je treba urediti — kdo tega ne pozna — kako prav pride tedaj, če se lahko obrnemo na svojega zastopnika.

In naša kulturna dejavnost? Mar se ne borimo stalno za enakopravno podporo, za priznanje našim kulturnim društvom? In se borimo za kulturni referat.

In naša kmečka gospodarstva. Kdo le ne bi vedel, koliko opravkov je treba z oblastmi. Koliko potov urediti. In kako laže bi bilo vse, ako bi imeli svojega zastopnika, na katerega bi se mogli zmeraj obrniti. Da bi on vedno zastavljal besedo za naše probleme tam, kamor se ne le stekajo davki, ampak od koder se tudi nekaj pričakuje, kar pa si je treba vedno priboriti.

Res, politika je povsod; poznamo gospodarsko, kulturno, šolsko, socialno... Ali je torej res mogoče reči, da gre pri kulturi ali gospodarstvu ali pri socialni dejavnosti v odnosu do politike za dve čisto ločeni stvari?

Res pa je, da gre v enem primeru za ločene stvari, toda ne za politiko, ampak, te-

KRVODAJALCEV JE PREMALO

ZENEVA. — Mednarodni Rdeči križ je resno zaskrbljen zaradi premajhnega števila prostovoljnih krvodajalcev v svetu. V resnici je krvodajalec vsak dan več, vendar potrebe po krvi rastejo hitreje — sleherno leto najmanj za 10 odstotkov. Število krvodajalcev pa se na leto poveča komaj za 6 do 7 odst.

Obvezna civilna služba

S 1. januarjem leta 1975 bo začel veljati v Avstriji zakon o civilni službi (BGBl. 187 vom 6. 3. 1974 Zivildienstgesetz). Kdor mora sicer odslužiti vojaški rok, a iz notranjega prepričanja, po svoji vesti ni pripravljen z orožjem napasti sočloveka (sovražnika), izjema je le samoobramba, in bi zaradi tega ne hotel odslužiti obveznega vojaškega roka, je v tem primeru dolžan opravljati civilno službo (zivildienstpflichtig).

Uradno izjavo in prošnjo za osvoboditev obvezne vojaške službe mora prosilec napraviti najkasneje deset dni po sprejemu poziva za odsluženje vojaščine — § 5 (1). Civilna služba traja osem mesecev in je do 35. leta redno obvezna. Predvidena je zaposlitev v bolnišnicah, pri reševalni službi, v socialni oskrbi, v primerih nesreč, pri gradnji cest, pri zaščiti pred plazovi, zaježitvi rek, zaščiti gozdov, odstranjevanju odpadkov in pri melioraciji in zaznamovanju (markiranju) državnih meja.

Za odslužitev obvezne civilne službe lahko po § 10 (1) predčasno zaprosimo; prosilec ima v tem primeru možnost, da sam predlaga vrsto civilne službe. V ostalem pa ima pravico, da izbere eno izmed treh ponudb § 9 (3). Nikakor pa ni dovoljeno, da bi izvrševal civilno službo v svojem poklicu oziroma stroki, katero je izvrševal zadnje leto pred vpoklicom k vojakom § 9 (2).

Po § 26 (1) dobijo civilni uslužbenci enake dnevnice kot vojaki. Tudi sicer veljajo za obvezno civilno službo enaki strogi predpisi kot za vojaško službo.

- V kolikor se bomo koroški Slovenci posluževali te možnosti, da bi namesto vaj z orožjem, raje pomagali sobratom v stiski in pri zaščiti okolja, bo odvisno od razlage zgoraj imenovanega zakona, v katerem je jasno povedano, kdaj lahko odkloniš odsluženje vojaškega roka ter od tega, kako bodo ravnali s tistimi, ki bodo služili v obvezni civilni službi, ki so prav tako zaščiteni kot ostali uslužbenci v tistih podjetjih.

Fridko

daj ko je mišljena ideologija. V tem primeru je res, da mora kultura, sociala ali gospodarstvo prerasti ideologije, tako ali drugačno zasebno prepričanje, ki naj združuje našo skupnost. Kajti osebna stvar je, kakšen pogled na svet ima nekdo v svojem prepričanju in kako gleda na oddaljene dogodke.

- Bistveno je, da se najprej zavedamo naše skupne usode in da določimo smernice za nadaljni nastop, take smernice, ki bodo odražale voljo in hotenje čim širšega kroga naših ljudi, resnične potrebe naše skupnosti, in ne tako ali drugačno literarno idejno modo.

Torej politika ni isto kot zasebno prepričanje, je izraz naših potreb in zahtev kot narodne manjšine in ne neke ideje ali ideološke skupine. Naj nas ne moti, če so men-

Mednarodno združenje za zaščito ogroženih jezikov in kultur

TAJNIŠTVO ZA ZVEZNO REPUBLIKO NEMČIJO

- V avli mestne realne gimnazije v Eschweilerju (pri Aachnu v Zvezni republiki Nemčiji) je bila nekoliko nenavadna razstava. Od 8. do 17. marca 1974 je bilo mogoče videti na 30 večinoma 2 metra dolgih tablah mnoge dokumente na temo jezikovne manjšine v Evropi. Pred večino tabel so bile velike mize, na katerih je ležalo mnogo knjig, revij in biltenov. Del nalepljenih časniških člankov je bil preveden, delno v celoti, delno v povzetku; zemljevidi so pomagali pri orientaciji in plošče so posredovale zvočne vtise pri nekaterih od desetih omenjenih in predstavljenih manjšinskih jezikov. Table so imele veliko didaskalij in komentarjev.

Ob priliki odprtja, kateremu so prisostvovali župan, podžupan, ravnatelj in podravnatelj gimnazije ter ravnatelj ljudske univerze (v katere sklopu je bila prirejena razstava) je v prisotnosti občinstva in časnikarjev spregovoril Uwe Joachim Moritz (organizator razstave), ki je opozoril na aktualnost manjšinske problematike: delni uspeh Kimrov in Gaelcev pri britanskih parlamentarnih volitvah, nemško govorečega prebivalstva pri belgijskih parlamentarnih volitvah in nastop škofa iz Bilbaa v korist dejanske kulturne svobode Baskov. Poročevalec je nato prikazal zadržanje diplomatskih predstavnikov glede manjšin v njihovih deželah v zvezi s pripravo te razstave. Medtem ko so švedski, norveški, danski, finski, švicarski, irski in drugi predstavniki radi dobavili, delno odlično, zeleni material, so francoska, britanska in španska ambasada naredile več poskusov, da bi prikazale, da problem ne obstaja; druge ambasade, kot na primer

da glavne stranke v državi organizirane po idejnih načelih. Naj nam zadostuje samo spremljati njihovo delo, pa še njih odnos do nas, potem lahko takoj vidimo, koliko res nastopajo v praksi po svojih idejnih načelih.

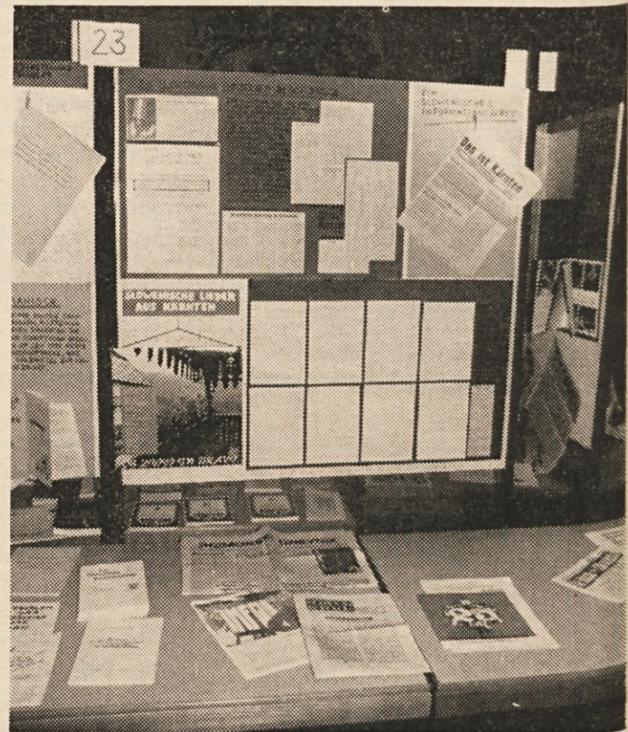
Ali naj še mi tako? Vidimo, kako drugi, potem pa naj še mi?

Nikakor. In ne le, da so naše razmere mnogo bolj drugačne, ampak tudi to, da mi nočemo hoditi po takih poteh, kjer so načela eno, dejanja pa drugo. Zato tudi nočemo razglašati nekih idejno-ideoloških navodil, ampak le to, da bo naš nastop služil pravičnosti in potrebam naših ljudi in ne neki zasebni ideji.

V tem smo torej prvi med mladimi, ne pa zadnji med starimi skupinami. In v tem cilju se tudi lotimo pojasnjevanja naših stališč tako, ne da bi čakali in zamujali. In v tem je tudi naloga vsakega, ki je zavzet zato, da gre naša skupnost naprej in da ne zaostaja, da z besedo in zgledom zaupamo v lastno moč, ne šele jutri ali pojutrišnjem, t a k o j !

sovjetska, sploh niso reagirale. Govornik je podčrtal, da je za razumevanje med narodi absolutno potrebno, da predstavimo te probleme brez vsakih krink. Razumljivo je, po mnenju govornika, da zahteve po polnopravni rabi etničnega jezika v zasebnem in javnem življenju (uprava, parlament, sodišča, časopisi, televizija, radio, promet, umetnost itd.) nimajo absolutne veljave. Kajti bilo bi absurdno, če bi postavljali te zahteve za manjšino, ki šteje na primer 20 pripadnikov (kot manjšina, ki govori votanski jezik v bližini Leningrada). Vendar je treba načelno manjšinske jezike štiti, kajti oni so nosilci dela človeške kulture, ki jo veličastna raznolikost bogati. Tisti, ki govorijo katerikoli jezik, bi imeli hudo krizo istovetnosti, če se ne bi mogli polnopravno posluževati svojega materinega jezika. Končno se je Moritz vprašal, kakšne bodo možnosti za medsebojno razumevanje v evropski državi z več kot 50 enakopravnimi jeziki. Pravniki in etnisti Guy Heraud iz Strassburga in kibernetik Helmar Frank iz Pa-

3. pregled števila prebivalcev in pripadnikov posameznih jezikov po evropskih državah.
4. isto kot na tabli 3 s posebnim poglavjem Sovjetska zveza.
5. angleški članek (s polnim prevodom) o Keltih, skica zemljevida, izvod CARN (glasilo keltske zveze).
6. Kimrij (2 zemljevida, časopisni članek s prevedenim povzetkom).
7. Kimrij, republika Irska, Škotska (zemljevid, kimrijski lepak, strankin program, časopisi).
8. britanska volilna kampanja v kimrijščini.
9. Kimrij (gledališki lepak, naznanilo študentske manifestacije, različna kimrijska obvestila).
10. problemi v Bruslju-Brabantu in v Furski pokrajini.
11. zemljevid Belgije, nemška manjšina v vzhodni Belgiji.
12. zemljevid zapadne Frizije, podatki o uporabi frizijskega jezika.
13. francoski centralizem, Bretonci, Alžajci.
14. celostranski francoski članek (s povzetkom v prevodu) o Okcitanjih, Baski in Katalonci v Franciji.
15. zemljevid Španije, centralizem, diktatura vojske, družbeno-jezikovna situacija.
16. Baski (zemljevid, razmnožen tekst o euskerskem jeziku).
17. Baski (zemljevid jezikovnih področij, pokrajinske slike, koledarske slike o igri peloto, gramofonska plošča).
18. Baski (nemški članek, univerzitetni tečaj v euskerščini, 10 baskovskih revij).
19. Katalonija (zemljevid, razmnožen tekst o katalonščini, „Omnium cultural“, revije).
20. gramofonske plošče s katalonsko glasbo.
21. „Katalonščina v šole!“, Andorra.
22. pregled etničnih problemov v alpskih državah. Romanči, Furlani.
23. Slovenci v Avstriji in Italiji (članki o vprašanju dvojezičnih tabel. Prispevki k vprašanju etnične strukture Koroške in k vprašanju dvojezičnih topografskih napisov. „Das ist Kärnten“, gramofonska plošča ob Zilji in Dravi, Primorski dnevnik, Bollettino d'informazione degli Sloveni in Italija, INFO).

Fotografija 23. table, ki prikazuje probleme in zahteve Slovencev v Avstriji in Italiji (članki o vprašanju dvojezičnih tabel; prispevki k vprašanju etnične strukture Koroške in k vprašanju dvojezičnih topografskih napisov: „Das ist Kärnten“, gramofonska plošča ob Zilji in Dravi, Primorski dnevnik, Bollettino d'informazione degli Sloveni in Italia, INFO).

derborna sta prišla do zaključka, da ni mogoče naučiti vse Evropejce vse evropske jezike in da je zato najbolj racionalna rešitev uvedba mednarodnega jezika.

Razstavo si je ogledalo več kot 500 oseb, predvsem profesorjev in dijakov. Časopisje je obsežno poročalo (s fotografijami).

A. I. D. L. C. M.

- Ker je razstavno gradivo uporabno tako v nemški sredini in — po prevodu didaskalij in komentarjev v druge jezike tudi v katerikoli drugi državi, podajamo podroben pregled vsebine tabel.

1. obrazložitev teme, uvod v problematiko, nasveti za ogled.
2. zemljevid Evrope z razlago sledečih tabel.

24. Južna Tirolska, Balkan, Sovjetska zveza, Lužiški Srbi v Vzhodni Nemčiji.
25. Skandinavija (Švedi na Finskem, Lapenci, Grönland, Schleswig).
26. Luksemburg, Plattdeutsch v severni Nemčiji.
27. podatki o AIDLCM in FUEV, vprašanje o sporazumevanju in sodelovanju. Zemljevid iz Fontanove knjige, nekatera načela Fontanove ideologije.
28. Esperanto kot možna rešitev, referat o etničnih jezikih in esperantu v 15 jezikih, revije.
1. opozorilo o testu za vse udeležence pred ogledom razstave.
11. 3 številke nemške revije Grenz-Echo (vzhodna Belgija) po belgijskih volitvah.

LEV DETELA:

Nova avstrijska lirika v slovenskem prevodu

● Pred kratkim je Društvo slovenskih pisateljev pri mariborski založbi OBZORJE izdalo pomembno knjigo, antologijo nove avstrijske lirike. NOVA AVSTRIJSKA LIRIKA, tako se knjiga enostavno in preprosto imenuje, združuje na 124 straneh enaindvajset sodobnih pesnikov. Zagotovo predstavlja primeren in dovolj informativen vpogled v novejšo avstrijsko pesniško dogajanje, čeprav manjka nekaj izrazitejših imen. Naj omenimo zanimive literarne poskuse Ernsta Jandla, ki je danes znan po vsem nemško govorečem prostoru. Hvalvredno je, da je v knjigi zastopanih tudi mnogo mlajših avtorjev. Podoba je, da je antologija predvsem odraz najnovejše avstrijske pesniške situacije, saj sodelujejo predvsem imena, ki so ta trenutek najbolj aktivna. Tudi tako je mogoče razumeti, da manjka ime zelo izrazite avstrijske pesnice Herte Kräftner, ki je leta 1951 naredila še zelo mlada na Dunaju samomor.

Uvodne akorde v antologiji predstavljajo štiri pesnice: Christine LAVANT, Christine BUSTA, Jeannie EBNER in Doris MÜHRINGER. Podoba je, da je pri teh štirih imenih prevajalsko nalogo najbolj opravil Kajetan KOVIČ, ki se je res znal približati izredno prefinjenim in nežnim pesniškim tkivom Christine LAVANT, prisluhniti njihovemu notranjemu utripu in pesniške organizme na suveren način preleteti v slovenski jezik. Tudi drugače smo mogli opaziti, da je od vseh prevajalcev prav KOVIČ svojo nalogo vedno najučinkoviteje izpeljal. Znal se je vživeti v tvorne korenine nekakšnega avstrijskega humanitarnega tradicionalizma, znal pa je ob vsem tem vedno prisluhniti tudi vsemu novemu, kar se samoniklo skriva za to tradicijo. Tako nikakor niso nastale nekakšne tradicionalistične pesmi, pesmi starega tipa, temveč vseskozi sodobni organizmi, ki morejo plodno razširiti tudi obzorja slovenskega kulturnega sveta.

Za prvimi štirimi pesnicami, rojenimi med leti 1915 in 1920, sledi pesniški svet v Londonu živečega Ericha FRIEDA v prevodu Nika Grafenauerja. Fried je zadnje čase predvsem zaslovel z agresivno protestno in politično poezijo, ki je nedvoumno in jasno nastopila proti vojni v Vietnamu in proti drugim negativnim sodobnim pojavom. Tu je zastopan z nekoliko bolj utišanimi pesmi, vendar ni tako jasno, ali je tak izbor za Frieda res najbolj karakterističen, uspel in tudi reprezentativen.

Kajetanu Koviču se je posrečilo s suvereno silo približati surrealnemu moderne svetu Hansa Carla ARTMANN, svetu, ki prinaša vrsto kar se da kompliciranih prevajalskih težav in naporov. Kovičevi prevodi pa se bero skoraj tako virtuozno, kot Artmannova plastična in originalna poezija v nemškem izvorniku.

Edvard Kobek je prevedel pet pesmi že umrlega Herberta ZANDA, ki zaživi iz te knjige pot posebno originalna in izrazita pesniška osebnost. Zandove pesmi imajo svojevrstno humanitarno težo, svojsko vizionarnost in izredno artistično moč, tako da je skoraj mogoče reči, da predstavljajo Zandove pesniške strani v pričujoči knjigi isto-

časno bitno in reprezentativno sporočilo. Zand, ki se je rodil leta 1923 v Knopnu, je umrl leta 1970 za poznimi posledicami svojih hudih vojnih poškodb. Poleg pesmi je napisal tudi izredno zanimive in tehtne romane, med katerimi moramo na prvem mestu omeniti DEDIČE OGNJA, ki so izšli leta 1961. Stalna telesna ogroženost je morda Zandu vlivala poseben duhovni posluš za tragične eksplozivne napetosti osamljenih posameznikov.

Pri prevajanju poezije Paula CELANA je imel Kajetan Kovič posebno težko nalogo. Sintagmatično in leksikalno je ta poezija zelo trd oreh, saj tvori Celan posebne, svojevrsne umetne stavke in uporablja nenavadne besede. Celanova poezija se razvija v svojevrstno hermetično literarno stavbo, ki pa vseeno vsebuje neko humanistično jedro in humanistično sporočilo.

Za Celanovimi poezijami sledi šest pesmi tragično umrlega Gerharda FRITSCHA. Sploh se nam avstrijska lirika kaže čestokrat kot konglomerat ogroženih, bistveno senzibilnih usod.

Sledi moderna poezija Friederike MAYRÖCKER. Kajetan Kovič je prispeval štiri pesmi Aloisa HERGOUTH, ki je Slovenec že znan, saj je svoječasno objavil pesniško zbirko v nemškem jeziku SLADKA GORA — DER SÜSSE BERG, ki opeva slovenski vinorodni kraj in njegov preprosti krog življenja.

Kot avtor sproščene in sveže učinkujoče lirike se predstavlja v tej antologiji leta 1928 v Linzu rojeni Kurt KLINGER, ki je danes dramaturg v Državnem gledališču v Han-

novru. Obširno je predstavljena tudi mednarodno priznana pesnica Ingeborg BACHMANN. V pričujočih pesmih združuje Ingeborg Bachmann v učinkovit poetični kozmos osebna čustva in doživetja, družbena dogajanja in pokrajino.

Slede mlajši pesniki Gerhard AMANSHAUSER, Jutta SCHUTTING, Hans PLANK, Andreas OKOPENKO, E. A. RICHTER, Peter HENISCH, Elfriede JELINEK in Werner KOFER, rojeni med leti 1928 in 1947. Kofler je najmlajši. Ti pesniki uvajajo v avstrijsko literaturo nove, igrivejše, radikalnejše, politične, humoristične in artistične elemente.

Antologijo sta uredila Jeannie EBNER, urednica najvažnejše avstrijske literarne revije LITERATUR UND KRITIK, in slovenski kritik in pisatelj Marijan KRAMBERGER.

● Ta knjiga je važen dogodek na sedanjem knjižnem trgu. Je zagotovo dogodek, ki bo mogel imeti tudi nadvse pozitivne posledice, saj bo mogel temeljito utrditi zveze med avstrijsko in slovensko literaturo. To sta končno sosedski, iz iste tradicije izvirajoči literaturi z mnogimi skupnimi točkami, a tudi razločki, ki so nastali predvsem v zadnjih desetletjih različnega zgodovinskega razvoja. Zagotovo je v svetu avstrijske literature mnogo kvalitetnih eksplozivnih jeder, ki morejo obogatiti tudi slovenski literarni izraz in oblikovanje. Knjiga pa je tudi prijeten dogodek za vsakega ljubitelja lepe knjige, predvsem pa lirike.

LIKOVNA UMETNOST:

Sto novih del Wernerja Berga v Pliberku

V nedeljo so v Pliberku odprli vrata Bergove galerije za poletno sezono: letos je umetnik Werner Berg dodal k dosedanjim umetninam še sto novih del: olj, lesorezov in skic, ki še niso bila nikoli razstavljeni.

V galeriji na Novem trgu so dodali še dve sobi, v katerih so našla prostor mala olja, večina novih slik pa je razstavljena v bližnji

farni dvorani, ki so jih tu porazdelili za umetnikovo 70-letnico in bo odprta do konca avgusta, kot posebna razstava, medtem ko ostane galerija sama odprta do začetka novembra.

Nova slikarska umetniška dela pričajo o nezlomljivi življenjski in ustvarjalni moči Wernerja Berga.

Slikar Maksim Sedej - umrl

V Ljubljani je nenadoma umrl slikar in grafik Maksim Sedej. Z njegovim odhodom je nastala na slovenskem likovnem Parnasu boleča praznina, ki je vse svoje obširno znanje razdal za uspešno rast mladega umetniškega rodu.

Maksim Sedej je bil rojen 26. maja 1909 na Dobračevem pri Žireh; njegov oče je bil rudar in kasneje čevljarški pomočnik. Umetniška nadarjenost, ki je bila navzoča v vsej družini, je mladega Maksima odpeljala sprva v Ljubljano na tehniško srednjo šolo, nato pa na akademijo likovnih umetnosti v Zagreb, kjer sta ga poučevala prof. Bečić in M. Tartaglia. Leta 1932 je akademijo končal in se še isto leto stalno naselil v Ljubljani. Poslej je začel marljivo slikati, ilustrirati in ustvarjati na grafičnem pod-

ročju. Udeleževal se je mnogih umetniških razstav in bil leta 1937 soustanovitelj kluba „Neodvisnih“. Vroča želja po umetniški izpopolnitvi je mladega slikarja neprestano gnala na potovanja: v Pariz, v Italijo, Švico in vsepovsod, kjerkoli se je dalo kaj videti in se naučiti. Tako si je slikar osvojil neznanostno razgledanost in izredno znanje — edinstveno v slovenskem umetniškem svetu! Medtem pa je Sedej naglo zorel v odličnega slikarja, v svojsko umetnostno osebnost z obširnim opusom in bogatimi slikarskimi izkušnjami. Vse to ga je nujno pripeljalo k pedagoškemu poklicu; leta 1950 je bil imenovan za docenta na akademiji za upodabljanje umetnost v Ljubljani, leta 1965 pa je postal redni profesor te ustanove, kjer je poučeval do upokojitve.

SLOVENSKA GRAFIKA V BRUSLJU

V Bruslju so odprli razstavo petnajstih grafikov slovenske grafične šole. Razstavo, ki bo odprta do 1. junija, so organizirali v okviru sporazuma o belgijsko-jugoslovanskem sodelovanju.

Razstavlja jo tile slovenski umetniki: Božidar Jakac, Franc Mihelič, Riko Debenjak, Marjan Pogačnik, Zelenko, Makuc, Borčič, Bernik, Meško, Jemec, Boljka, Hozo, Marazeva, Krašovčeva in Šefran.

SPOMIN ALPINISTU

V Bodrežu ob Soči so odkrili spominsko ploščo narodnemu prosvetitelju in planincu Valentinu Staniču ob 200-letnici njegovega rojstva. Njegov lik in življenjsko pot je orisal prof. Hinko Uršič, ploščo pa je odkril predsednik Planinske zveze Slovenije dr. Miha Potočnik.

Valentin Stanič se je udeleževal na številnih področjih: opisal je Julijske Alpe, zbiral, zapisoval in izdal je narodne pesmi ter deloval med ljudmi na kmetijskem in socialnem področju.

Revija „Pannonia“ o koroških Slovencih

Revija „Pannonia“, ki izhaja v Železnem (Eisenstadt) na Gradiščanskem, je v svoji, pravkar izšli letošnji drugi številki, posvetila na prvem mestu članek „Pohvala Slovincem v deželi Koroški“ (Lob der Slowenen im Lande Kärnten), ki ga je napisal znani celovski pisec Wolf in der Maur. Zapis obsega dve celi strani in nosi podnaslov „Manjšina in večina v socialnem stoletju“ (Die Minderheit und die Mehrheit im sozialen Jahrhundert).

V svojem stvarnem zapisu se pisec brez kakih predsodkov dotakne koroške resničnosti in ugotavlja, da prisotnost obeh narodnosti v deželi, slovenske in nemške, nedvomno bogati Koroško. Človek mora Korošce slišati peti, pravi pisatelj, in potem lahko razume, da koroški ljudje sploh niso taki in bi sami prav dobro shajali drug z drugim, ako bi jih pustili, da bi vsak bil to, kar je in kar hoče biti. In tako bi tudi bilo, ako ne bi še danes imeli opravka z nevoščljivostjo iz 19. stoletja.

Tudi ta pozornost revije „Pannonia“ dokazuje, da zanimanje za slovensko-koroška vprašanja le ni tako majhno tudi v sami Avstriji. Ako bi naši izobraženci le poskušali iskati in navezati stike s časniki in revijami, ki spoštujejo in nadaljujejo avstrijsko tradicijo večnacionalnosti.

LINHARTOVA SPOMINSKA SOBA

Številnim slovenskim krajem, ki so že uredili rojstne hiše ali vsaj spominske sobe za služnim domačinom, se je pridružila tudi Radovljica, rojstno mesto prvega domačega zgodovinarja in dramatika Antona Tomaža Linharta.

Slovenski gledališki muzej si je vrsto let prizadeval, da bi dobil Linhartovo rojstno hišo in pripravil v njej stalno razstavo o temeljih domačega teatra. Tega načrta za zdaj žal ni bilo mogoče uresničiti, pač pa je uspel vsaj skromnejši dogovor z upravo Muzejev radovljiške občine. Ta je pripravila večjo sobo v radovljiški graščini, kulturna skupnost Slovenije in kulturna skupnost Radovljice sta pobudo podprli in tako bo zdaj stalno na ogled dokumentacija tako o nastanku Linhartovih del kakor tudi o poznejših novih natisih in uprizoritvah.

Oba prireditelja, Slovenski gledališki muzej in Muzej radovljiške občine, sta pripravila ob odprtju spominske sobe, uvodno prireditev z dramskim in glasbenim programom in z govorom akademika dr. Bratka Krefta.

150-LETNICA SMRTI BYRONA

V Atenah je v muzeju Benaki odprta razstava posvečena 150. obletnici smrti lorda Byrona v Misolongh. Spomladi leta 1824 je namreč na grških tleh omahnil veliki angleški pesnik in borec za grško svobodo proti Turkom.

Iz grških in britanskih zbirk so zbrali orise Byronovih potovanj v letih 1823 in 1824, njegova pisma in prenosno poljsko mizico, knjige raznih izdaj, sablje, handžarje, pištole in zastave, akvarelne pejzaže in oljnate portrete.

RAZPISANE NAGRADE STANETA SEVERJA

Upravni odbor sklada Staneta Severja v Ljubljani, je za leto 1974 razpisal dve nagradi za igralsko stvaritev v slovenskem poklicnem gledališču, eno nagrado za igralsko stvaritev v slovenskem amaterskem gledališču in nagrado za igralsko stvaritev študenta akademije za gledališče, radio in televizijo, ki se praviloma podeljuje kot štipendija. V poštevek pridejo igralske stvaritve, ki so nastale v času od 15. novembra 1973 do 15. novembra 1974 in ki ustrezajo pogojem skladovega pravilnika. Kandidate predlagajo z ustrezno pismeno obrazložitvijo poklicna gledališča, republiško združenje slov. dramskih umetnikov, AGRFT in ZKPO Slovenije. Dokončno prijavo je poslati najpozneje do 20. novembra 1974. Žiriji sklada mora biti omogočen pravočasen ogled predlagane predstave. Nagrade pa bodo javno podeljene 18. decembra 1974. Prijave je treba poslati na sedež sklada AGRFT Ljubljana, Nazorjeva 3.

INFORMATION

Vedno več nemško-govorečih sodeželanov je pripravljenih, da se solidarizirajo s koroškimi Slovenci v boju za narodno enakopravnost. Zanimajo se za informacije z naše strani, zlasti ker spoznavajo, da večina nemških listov postavlja naš problem v napačno luč. V našem interesu je torej, da posredujemo tistim demokratom, ki ne obvladajo slovenskega jezika, informacije in analize o vseh vprašanjih, ki se porajajo ob nedemokratični avstrijski politiki v oziru na manjšine, in sicer v nemškem jeziku. V ta namen je Klub slov. študentov ponovno začel izdati nemški list „INFORMATION“.

Prva letošnja številka obravnava sledeča vprašanja:

- Solidarnostni komite in pomen zaveznitva z nemškimi demokrati
- Vindišarska teorija
- Ocena študijske komisije Kreiskyja
- Recenzija brošure „Kärnten — ein Alarmzeichen“
- Krajše informacije o aktualnih dogodkih na Koroškem

Pozivamo vse rojake, da naročijo za svoje nemško-govoreče prijatelje in znance „INFORMATION“. Naročila pošljite na naslov: Klub slovenskih študentov, Mondscheingasse 11, 1070 Wien.

Cena posamezne številke: 5.— šilingov.

„INFORMATION“ bo izhajala večkrat na leto (posebno ob politično važnih dogodkih). List je mogoče abonirati tudi za

Klub slovenskih študentov

Pomlad na prireditvi Slovenske gimnazije

(Nadaljevanje s 1. strani)

letnici našega pesnika-velikana Franceta Prešerna, glasnika sloge in bratstva med narodi, ki v svoji ZDRAVLJICI vzklika in bodri:

**Živé naj vsi narodi,
ki hrepené dočakat' dan,
da, koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!**

Če pomislimo, da nam sosed v deželi ponuja bratstvo za nemogočo ceno — le pod pogojem, da zatajimo sebe ter se odpovemo svoji samobitnosti in svojemu jeziku ter govorimo in spoštujemo samo še njegov jezik, bomo pravilno razumeli Prešernov nauk v pesmi o orglarju, ki je hotel naučiti vse ptice peti le po eni viži, ter se je šel pritožiti k samemu Bogu, da:

Prof. Jožko Kovačič obdarja sodelujoče šolarje z nageljni.

Foto: Domanjko

**„vedno svojo goni slavček.“
„Al' Bog slavca ni posvaril,
le posvaril je puščavca:
Pusti peti moj'ga slavca,
kakor sem mu grlo ustvaril.“**

Prisluhnili bomo še slovenskemu pisatelju Ksaverju Mešku, ki bi mu letos bilo ravno 100 let, če bi še živel. Vzel nas bo danes s seboj na svoje KOROŠKE POTI prav tja v osrčje našega ozemlja, k idiličnemu Baškemu jezeru, kjer je Franc Treiber menda prvič zapel našo koroško himno »Nmau čriaz jizaro, nmau čriaz hmajnacox. Prisluhnili bomo še trem koroškim pisateljem in pesnikom nemške narodnosti, ki nam bodo na svoj način povedali, kako nas oni gledajo. Ob pesmih narodov iz raznih pokrajin in dežel pa bomo skušali nekoliko dojeti zamisel in smisel Združene Evrope.

Nato je dr. Zablatnik v nemščini deloma ponovil že znano, deloma pa povedal nove misli:

Die Thematik der Völkerverständigung wählten wir aus Anlaß der 125. Wiederkehr des Todestages des slowenischen Dichters Franc Prešeren, der von der hohen Warte der Humanität wie kaum ein anderer für Frieden und Toleranz unter den Völkern eintritt und in seinem berühmten dichterischen Trinkspruch »Zdravljica« alle Völker hochleben läßt, die den Tag herbeischnen, an dem Zwietracht und Hader aus der Welt verbannt sein werden und ein Volk dem anderen in Freiheit und gutnachbarlicher Freundschaft begegnen wird. Nicht nach dem Grundsatz: »Willst du nicht mein Bruder sein, so hau' ich dir den Schädel ein!« soll es zur Verbrüderung der Völker kommen, nicht durch Unterdrückung oder Gleichschaltung des Andersgearteten, sondern nur durch verständnisvolle Duldung, ja sogar Förderung der nationalen Eigenart der einzelnen Völker läßt sich eine

echte Völkerverständigung erzielen. Diese und ähnliche Gedanken können wir aus Prešeren reizendem Gedicht »ORGLAR« (Der Orgelspieler), das auf dem Programm steht, entnehmen. Auf dieser humanen Ebene bewegen sich auch die Aussagen der drei Kärntner Dichter deutscher Zunge, die sich in unser heutiges Programm eingeschaltet haben. Ich darf diese Dichter vorstellen und herzlich in unserer Mitte begrüßen. Es sind dies: der akademische Maler und Dichter Hans Piccottini, Herr Professor Helmut Scharf — und der Dichter Franz Stimpfl. — Ich danke Ihnen für ihre tieferschürfenden Beiträge, auf die wir uns sehr freuen.

Unsere Revue LIEDER DER VÖLKER aber will uns die Idee und den Sinn eines freundschaftlichen und brüderlichen Zusammenfindens der Völker in einem idealen Vereinten Europa näher bringen, in dem die Harmonie in der Vielfalt verwirklicht wird und wo, um mit Friedrich Perkonig zu sprechen, »die Grenze nicht nur

doval in povezoval prof. dr. Reginald Vospornik, ki je dejal, da so 1. del slavnostne šolske prireditve osnovali tako z glasbenega kot z literarnega vidika pod geslom: Sosed, tako te gledam. Zato so naprosili nekaj vidnih kulturnih delavcev iz večinskega naroda na Koroškem, naj prostodušno povedo, kaj so jim Slovenci-koroški Slovenci? Dvojna zamisel je torej botrovala današnji prireditvi: Slovenci pojejo pesmi narodov sosedov, zlasti sosednega naroda, nemškogovoreči Korošci razglablajo o nas. Koroški pesnik Franz Stimpfl je odel svoje misli v pesem »Nachbar«, ki jo je dr. Vospornik recitiral osebno.

Franz Stimpfl:

Nachbar

beim wort,
beim brot
an meinem tisch,
bei den begegnungen im land
bedenk ich dieses:
daß ich deine sprache nicht
oder nur kümmerlich verstehe
(du wohl die meine!),
trotz atemnähe
seit der kindheit.

verpflanzt in gleicher erde.
getränkt vom gleichen regen.
und unsere toten legen
wir gleich stumm hinaus.
unsegen läßt gleich oft
halb leer die schüsseln und die krüge.
deiner und meiner mutter antlitz
hat die eingeschuntenen züge
der leidensbildstöcke
in unserer welt.

verflucht und angeklagt
diese gewalterziehung,
daß ich etwas besonderes bin
und du etwas anderes — sonst was! —
bist.

und dieser mörderische wahn:
den andern schwächeren,
den anders denkenden, sprechenden
als falsch und schlecht,
als »unechten«,
mit reduzierten lebensrechten
zu sehen.
nachbar: slowene, italiener, weltweiter!
in meinem hirn,
in meinem haus
gehn wir gemeinsam
ein und aus.

Naslednjo pesem Wolfganga Borcherta »Versuch es«, ki jo je uglasbil Wilhelm Keller, je prijetno zapel dekliški zbor.

Predno pa je ta zapel drugo Borchertovo pesem »Was morgen ist«, nas je napovedovalec prestavil v dobo, v kruto koroško jesen 1972, v dobo vandalizma z dvojezičnimi tablam. Redki so bili tisti umetniki, ki so se v tem pomembnem položaju pogumno zavzeli za pravice koroških Slovencev. Med nje sodi slikar Hans Piccottini. Zanj je kul-

ein Ende, sondern ebenso gut ein Anfang, nicht ein Abgrund, vielmehr ein Steg darüber« sein sollte. Das Land Kärnten, die gemeinsame Heimat zweier bodenständiger Völker, aber sollte die einmalige Chance wahrnehmen, ein Beispiel gutnachbarlichen Zusammenlebens der beiden Völker zu geben, ein vorweggenommenes Vereintes Europa in Kleinen zu sein. Das wär's.

Sledila je recitacija Meškove povesti »Koroške poti«, ki jo je razločno in jasno recitiral učenec 7.b razreda Peter Millonig. Spet je bilo na vrsti petje, tokrat mešanega zbora, ki nam je zapel ziliško narodno v prireditvi Oskarja Deva »Rib'ce po murjici pvavajo«, dijak 3.a razreda Jurij Perčpa je korajžno deklamiral Prešernovega »Orglarja«. Naš zavod se je spomnil tudi 100-letnice slovenskega skladatelja Jurija Fleišmana, budilca slovenske zavesti pred sto leti, s pesmijo »Pod oknom« (France Prešeren) v interpretaciji dekliškega zbora.

Od tu dalje je posamezne točke napove-

3. b razred poje pesem »Kleiner Tambour«.

Foto: Domanjko

tura vedno povezana z realno politično situacijo. Za današnji popoldan je dal na razpolago pismo, ki ga je tedaj pisal dežel-nemu glavarju Simi. Vidi vsi mizerijo naše situacije in se dotakne perečih vprašanj. Pismo je dr. Vospornik prebral v skrajšani obliki:

Was das Denkmal an der Gurkerbrücke bei Klagenfurt betrifft, ist es erstaunlich, daß es 1973, und in Kärnten, immer noch möglich ist, derartige Dinge aufzustellen. Es handelt sich dabei um ein Denkmal für den Krieg, zumindest aber ist diese Gestaltung gegen eine gemeinsame und friedliche Besinnung einer immer noch nicht bewältigten Vergangenheit.

Dieser »Dreizeck« entbehrt mit seiner Inschrift jeder gestalterischen Voraussetzung, so wie in dieser Form, und heute verfaßt, nicht dem Wahrheitsgehalt und der Situation. Ich sehe heute das Ziel und den Sinn in erster Linie im Dialog und in einer gemeinsamen geistigen Auseinandersetzung und Sichtbarmachung der Gesinnung! Gerade das aber war vom geistigen Kärnten während des Konfliktes erstaunlich mager spürbar! Zwei Ausnahmen waren jedoch erfreulicherweise und ungeheuer sachlich und aufschlußreich hier in Kärnten tätig, nämlich die Dichter Franz Stimpfl und Michael Guttenbrunner.

Ich schlage daher vor, in Kärnten, und an geeigneter Stelle, ein Haus zur Verehrung der Toten beider Kärntner Volksteile, ein Haus der Besinnung zu bauen oder in diese Richtung konstruktiv zu überlegen. Es ist für mich naheliegend, in Kärnten und überhaupt, an die gemeinsamen Toten beider Volksteile zu denken, so wie es auch im Sinne einer Verständigung und Besinnung liegen muß, gemeinsam an alle jene zu denken, die Not und Ausweglosigkeit unserer Zeit (der jeweiligen Zeit) mit ihrer Person und Freiheit bezahlen.

Koroški pesnik Helmut Scharf je že pred leti doumel zamisli naslednje ameriške narodne pesmi v interpretaciji dekliškega zbora »Ta dežela je tvoja dežela, ta dežela je moja dežela«, ko je spesnil verze o koroškem Slovcu.

Posebej za naš današnji svečani popoldan pa je Helmut Scharf dodal še nekaj pojasnil in pripomb:

Wie ich den Kärntner Slowenen als Nachbar sehe, habe ich — meines Wissens als erster deutschsprachiger Autor — schon 1952 in einem Gedicht zum Ausdruck gebracht. Man hat es mir — so wurde mir erzählt — von slowenischer Seite ein wenig verübelt, daß darin mein Bekenntnis zum Kärntner Slowenen auf die Gestalt des Bauern und Dienstboten festgelegt ist. Damit aber sollte keinerlei Diskriminierung verbunden sein. Von bäuerlichen Vorfahren abstammend, habe ich im bäuerlichen Menschen stets den Inbegriff und das Urbild des Menschen schlechthin gesehen und — vom persönlichen Erlebnis ausgehend — den Kärntner Slowenen so dargestellt, wie er mir zuerst begegnet ist.

Inzwischen freilich habe ich ihn in allen Berufsgruppen vertreten gesehen und immer besser erkannt, daß die slowenische Volksgruppe dem österreichischen Staat

(Nadaljevanje na strani 5)

Slovensko kulturno društvo »Jepa-Baško jezero« v Ločah vabi na

pevski koncert

v nedeljo, 26. maja, ob 20. uri v občinskem kulturnem domu v Ločah.

Gostuje: Moški pevski zbor Jeklar z Jesenic in operna solista Jaka Jeraša in Andrej Kosem.

K številni udeležbi vabi

društveni odbor.

Janko Messner vabi na tiskovno konferenco ob izidu knjige »Iz dnevnika Pokrižnikovega Lukana«, ki bo v četrtek, 30. maja 1974 ob 19,30 v gostilni Stefitz v Pliberku. Avtor bo bral neka poglavja iz svoje knjige. Vabljeni so tudi domačini!

Novice iz Bilčovsa

Poroka

Tudi pri nas na Gurah se je oglasila lepa pomlad in nam doslej prinesla dosti prijetnih doživetij, katere hočemo našim bralcem na kratko opisati.

Torej pomlad ni samo nasploh prijeten čas, temveč tudi precej ugoden za ljudi, ki so se nasitili samskega stanu. Tega se je najbrž tudi zavedala Marija Krušič iz Velinje vasi, ki je pač konec koncev le podlegla odločnemu snubljenju svojega ženina Valterja Mešniča iz Št. Janža. Tako sta si oba odločila stopiti pred poročni oltar, da bi si obljubila trajno zvestobo v zakonskem življenju. Po poroki v Št. Janžu, ki jo je opravil g. župnik Vošnjak, so se vsi sorodniki mladoporočencev odpravili v Velinjo vas, kjer so vsi: mladi par, sorodniki in vaščani v gostilni Seher kar pošteno praznovali začetek nove življenjske poti zakoncev Marije in Valterja. Novoporočencema želijo vsi znanci, posebno pa velinjski fantje, mnogo zakonske sreče in zadovoljstva na novi življenjski poti.

Plesni tečaj

Tudi naše kulturno delo je zaživelo. Prav ta teden smo zaključili plesni tečaj, ki ga je priredilo SPD „Bilka“ in katerega je vodil plesni učitelj Srečko Arčon z Jesenic. Plesni tečaj je vzbudil močno zanimanje bilčovških deklet in fantov, tako da se je tečaja udeležilo nad 25 parov. Da je bil tečaj res uspešen, so dokazali mladi plesalci na ključni predstavi preteklo soboto v gostilni Seher. V okviru plesnega tekmovanja so se izkazali kar trije pari kot plesni mojstri, in sicer: 1. Marija Reichmann — Manfred Majerhofer; 2. Marjana Kropiunik — Gerhard Kropiunik; 3. Uršula Schellander — Rudolf Esel.

Planinsko predavanje

Zadnjo soboto pa je nas presenetil domačin dr. Joško Buch s predavanjem o avstrijski odpravi v Afriko, katere se je on udeležil kot zdravniški oskrbovalec.

Dr. Buchu se je dobro posrečilo, nam pokazati lepoto tuje afriške zemlje, eksotični svet tamkajšnjega gorskega sveta ter prijetne in seve tudi nevarne vtise zanimivega, a zelo zahtevnega športa, alpinizma.

Tekmovanje gasilcev

V okviru tedna varstva pred ognjem (Feuerschutzwache) so se pomerili občinski gasilski društvi v tekmi, ki je bila zadnja nedeljo v Bilčovsu. Pod vodstvom občinskega gasilskega komandanta Lovrenca Schellandra sta nastopili bilčovsko gasilsko društvo z dvema skupinama (komandanta Rupert Gasser in Aleš Jesenko) in gasilsko društvo iz Velinje vasi (z eno skupino komandant Hanzl Kropfitsch.) Čeravno moramo ugotoviti, da imajo bilčovski gasilci precej boljše tehnične sredstva, jim ni uspelo to tudi v tekmi dokazati. Tako so velinjski gasilci uspešno branili svoj prestiž s tem, da so si priborili drugo mesto, dočim je II. bilčovski skupini (seniorji) komaj uspelo zasedati prvo mesto. Ker pa je imela I. skupina (juniorji) smolo, se je s precejšno zamudo plasirala na zadnjem mestu. Namen tekme je bil pokazati občanom, da so občinski gasilci dobro izurjeni in sposobni, v primeru požara takoj zanesljivo pomagati.

Materinska proslava

Prav tako uspešna, kot vsakoletni praznik naših mater, je tudi materinska proslava našega kulturnega društva, ki šteje brezdvomno k reprezentativnim nastopom naših kulturnih aktivistov. Tudi tokrat je prevzela „Bilka“ odgovornost za ustrezno praznovanje materinskega dneva — kar ji je tudi dobro uspelo. S pozivom, da naj za nekaj ur pozabijo naše matere vsakodnevni trud in skrb, je društveni predsednik Rupert Reihmann, pozdravil vse bilčovske matere in ostale goste. Po nastopu moškega zbora, pod vodstvom Valentina Kapusa je pozdravila Marjana Kropiunik navzoče slavljence v obeh deželnih jezikih ter se

jim v imenu vseh nastopajočih iskreno zalivala za vso ljubezen, katero polaga vsaka mati v življenje doraščajočega mladega človeka. S presenetljivo ubranim petjem se je nato predstavil nad 25-članski otroški pevski zbor pod vodstvom Uršule Kaselj, kateremu so se pridružile številne deklamacije bilčovskih najmanjših in najmlajših, ki so materam dokazali srčnost in globoko otroško hvaležnost.

In na traku posnetem nagovoru bilčovskega župnika Poldeta Kaslja (ki je bil na romanju) je bila posebno poudarjena važna vloga naših mater, prav pri ohranjanju naše narodne substance ter pri vzgajanju človeka z močnim značajem. Do marsikaterih grenkih spoznanj je privedla dobro pripravljena igrice „Tožeče matere“, ki se je končala z zgovorno prošnjo: „... usmili se koroške matere!“ Po nastopu otroškega zborčka in igri o dognanjih in doživetjih naših „šolarjev“ na poti v šolo (spisal in priredil Janko Ogris st., ki je tudi odgovarjal za perfektno izvedbo pretežnega dela programa) je spraznil domači humorist Tomi Gasser svoj koš zares pristnih smešnic in tako poskrbel za odlično atmosfero. In odlični nastop glasbenega ansambla (z Marjanom in Mihejem Einspielerjem, ter Jožkom Boštjančičem) ob spremljavi pevki Milije Gasserjeve in Gelijske Ogris-Martičeve je pravzaprav privedel do viška ter praznične prireditve, ki je prepričljivo dokazala hvaležnost in spoštovanje, ki jo dokazujemo našim materam.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku vabi na

PEVSKI KONCERT

v nedeljo, 26. maja, ob 20. uri
v dvorani gostilne Schwarzl
v Pliberku.

Gostuje: Moški pevski zbor VRES iz Prevalj. Ljubitelji slovenske pesmi prisrčno vabljeni!
Odbor
Vstopnice v predprodaji po šil. 15.—, pri večerni blagajni po šil. 20.—

(Nadaljevanje s 4. strani)

eine Reihe vorzüglicher Menschen, hohe Beamte, Gelehrte und Künstler zu Verfügung gestellt hat. Jeder durchschnittliche Slowene des Landes aber ist mir schon dadurch überlegen, daß er beide Landessprachen in Wort und Schrift beherrscht und damit dem Europa von morgen um einen großen Schritt näher ist als die meisten von uns.

Mit diesem vorausgeschickten Kommentar nehmen Sie, meine Damen und Herren, mein Bekenntnis des Jahres 1952 auch heute entgegen.

Helmut Scharf:

Kärntner Slowene

Von Kindheit her ist mir dein Wort vertraut:

Die Bäuerinnen kamen mit den Beeren, mit Früchten an die Tür, die du gebaut. Mit uns vernahmst du einer Schule Lehren.

Die Unbefangenen loben deinen Fleiß. Genügsam lebst du und in langem Frieden mit aller Nachbarschaft bei Most und Mais und nur von Unverstand und Haß gemieden.

Du halfst dem Lande, daß es sich beschied, zu dulden fremden Satz und fremden Samen; du gabst die weiche Anmut unsrem Lied, dem Blut die Wehmut, unsren Dörfern Namen.

Und willig nahmst du, was das Land dir bot: das Leichte und das Schwere, Brot und Brache.

Du beugtest gern dich unter sein Gebot, du nahmst von ihm Gesittung an und Sprache.

Es warb um dich die blinde Leidenschaft. Du läßt dich nicht in ihre Dienste spannen:

Der Heimat schenkst du deine stille Kraft. Die Erde lebt vom Korn und nicht von Grannen.

Es hat ein Geist, der nicht der unsre war, im Herrenwahn versucht, dich auszurotten.

Du bleibst im Lande, unter Opfern zwar, doch die beschämend, die noch deiner spotten.

Du, kluger Bauer, klein und dunkel-kraus, du, Bäurin, die ich nur in Demut nenne, du, brave Magd, sei je in unsrem Haus, — wie gern, wie frei ich mich zu euch bekenne!

Mladinski pevski zbor s svojim zborovodjem prof. Jožkom Kovačičem. Foto: Domanjko

V drugi del prireditve so nas popeljale štiri mladenke s tremi veselimi popevkami: **Jaka gre v Tivoli, Tiho, tiho** in **Ko pošte-vanko sem se učila**, ki sta jih peli Magda Koren in Edit Velik (iz 7.a razreda) ob spremljavi kitar Silvije Velik (6.b) in Vere Incko (5.b)

Prof. Joško Kovačič je daljnoviden glasbeni pedagog, saj že sedaj misli, da je treba že v zgodnji mladosti otroke vaditi in pritegniti, da bi vzbudili glasbo, pa najsi bo petje ali instrumentalna glasba. Z otroškim zborom je naučil tri vesele pesmice, katere

so vodili trije učenčki: **Naša četica koraka** (Janez Bitenc) je dirigiral Valentin Kernjak (1.b razred), **Šmentana muha** (Slovenska narodna) Franz Utrak (1.a) in osemglasni kanon **„Cato, Cicero“** je vodila Marica Kušej (1.a). Joško Kovačič je napravil ta poskus po geslu: „Vadi se zgodaj, da boš pozneje mojster“.

Trije šolarčki: Marjan Štiker (2.a), Mirjam Šlemic in Samo Kupper (oba 2.b) so nam zapeli in zaigrali šaljivo slovensko narodno „Naš maček je ljub'co imel“.

nalu predstavil francosko pesem iz 17. stoletja. Tudi naslednja narodna pesem nas je ob spremljavi kitar in klavirja popeljala na Francosko „Kleiner Tambour“, v kateri je tamburja posebno živahno akcentuiral mali Janko Arich, sekundirala pa mu je Veronika Sommeregger v vlogi kralja. Zelo melodiozna in za uho prijetna hrvaška narodna „Grad se beli“ je bila naslednja točka sporeda ob spremljavi treh kitar (Uši Kelih, Irene in Helene Verdel) ter klavirja (Joško Kovačič) v interpretaciji 3. b razreda.

Po petju smo spet čuli recitacijo, tokrat v ruščini: Andreja Zikulnik iz 7.a je zelo eksaktno deklamiral pesem, „Petica“.

Še enkrat se nam je pred koncem predstavil mladinski zbor, ki nam je zapel znano rusko narodno „Ej uhnjem“ v priredbi Ota Kaufmanna, madžarsko otroško pesem „Pandur Andanduri“ ter slovaško narodno v priredbi Lajoša Bardosa „Stara baba zla“. Od teh je najlepše izvenela madžarska otroška pesem ob spremljavi kitar s solistom Jožkom Kovačičem, ki je vobče ponovno potrdil svojo vsestransko glasbeno nadarjenost kot pevec, zborovodja, spremljevalec na klavirju in ne navsezadnje kot organizator celotne mladinske prireditve, ki je potekala brez zastojev.

Še enkrat se je izkazal na koncu mešani zbor s tremi pesmimi: hrvaško narodno v Žgančevi priredbi „Pod Kopinom“, slavonsko narodno v priredbi Milana Prebanda „Sunce zadje“, ter makedonsko narodno, pravzaprav veselo razigrani ples, katerega nenavadni ritem narekuje devetosminski takt.

Za slovo pa so vsi nastopajoči šolarji zapeli še škotsko narodno v slovenščini „Podajmo bratje si roke“.

Na svečani šolski prireditvi ob koncu ni manjkalo rož (rdečih nageljnov), občinstvo pa, ki je bilo s podanim sporedom proslave zelo zadovoljno, je nastopajočo mladež nagrajevalo ob vsaki točki, zlasti pa še ob zaključku akademije z močnimi in dolgimi aplavzi; posredno je s tem dalo priznanje tudi tistim, ki so pripomogli, da je bilo navdušenje v avditoriju zares prekipevajoče.

B. L.

Mohorjeva knjigarna

Vam nudi dve na novo došli knjigi Aleksandra Solženizyna (v nemškem jeziku):

Der Archipel Gulag
Offener Brief an die sowjetische Führung!

Slovensko kulturno društvo v Celovcu vabi na satirično-zabavni kabaret

ŠEL JE POPOTNIK SKOZI KOROŠKI VEK

ali na Koroškem je fletno, se veliko zgodilo... tralala. Spisala na melodije narodnih pesmi gospa Anita Hudl.

Nastopa igralska skupina „oder 73“ iz Pliberka in zabavni ansambel Stanka Sadjaka „Bellamies“ iz Šmihela.

Predstava bo v petek, 31. maja 1974, ob 20. uri v Kolpingovi dvorani v Celovcu. Rojaki iz Celovca in okolice vabljeni!

Farna mladina v Vogrčah priredi v nedeljo, 26. majnika ob pol treh popoldne v farni dvorani

MATERINSKO PROSLAVO

Na sporedu sta igrici:
„Da boš zdrava, mamica“ in
„V Indijo Koromandijo“.

BOTRI in BOTRE

za Binkošti z Vašim birmancem v domači

Hotel Korotan

Sekira ob Vrbskem jezeru.

Izbrane jedi, vestna postrežba.

Telefonska naročila pod: 04273 — 254.

SAK - Weitenfeld 5:2 (3:1)

V 9. kolu spomladanskega nogometnega prvenstva 2. D. razreda je igral SAK na domačem igrišču proti desetouvrščenemu moštvu iz Weitenfelda. V zelo velikem številu so se znašli pristaši SAK, ko so v kritičnih fazah moštvo moralno podprli. Prvič po svoji prometni nesreči je zopet igral Marijan Pandel, ki pa samoumevno še ni v formi. Toda na žalost se je poškodoval v zadnji tekmi Peter Waldhauser in bo v naslednjih tekmah manjkal slovenskemu atletskemu klubu.

SAK je vzel igro zelo resno in od začetka pritiskal na nasprotna vrata. Slovensko moštvo je povedel v vodstvo obrambni igralec Janko Wošic. Kmalu nato je dal Jože Blajs drugi gol. Nato je sledil napad za napadom na nasprotnikov gol. Rezultat tega je bil tretji zadetek, ki ga je dal Folti Waldhauser. Tik pred koncem prve polovice je nasprotnik z enajstmetrovko premagal vratarja SAK.

V drugi polovici pa je Slovenski atletski klub začel igrati malomarno, tako da je nasprotnik drugič prišel do zadetka. V tej fazi je SAK zamenjal Singerja in Blajsa. V igro sta prišla Joži Ferra in Marijan Pandel. Nekaj trenutkov pozneje je Ferra četrtič zatre-

sel nasprotnikovo mrežo. Tik pred koncem tekme pa je Karl Nežmah, ki je igral eno najboljših tekem za SAK, premagal nasprotnikovega vratarja s prostim strelom.

Igralci SAK se zahvaljujejo pristašem, da so se v tako obilnem številu udeležili tekme. Igrali so: **Hočevar; Lipusch, Hribar, Lampichler, Wošic; Wrolich, Oraže, Singer (Marijan Pandel); Blajs (Ferra), Nežmah, Folti Waldhauser.**

- V četrtek, 23. maja, pa gostuje SAK
- v Zweinitzu proti tamkajšnjemu moštvu.
- Igra se začne ob 16. uri. V Zweinitz bo
- peljal avtobus, ki bo odpeljal ob 14. uri
- od dijaškega doma.

KDO BOLJE OBVLADA NEMŠČINO

Pred kratkim je bilo v Ljubljani zvezno tekmovanje srednješolcev v znanju nemškega jezika. Tekmovali so na filozofski fakulteti. Tekmovanja se je udeležilo 16 dijakov iz Srbije, 9 iz Hrvaške, 6 iz Črne gore, 1 iz Makedonije, 13 iz Bosne in Hercegovine in 18 iz Slovenije, skupno 63 tekmovalcev. Prireditelj je bil republiško društvo za tuje jezike in književnosti.

Svetovno prvenstvo v latinsko-ameriških plesih v Gradcu

V drsalni hali v Gradcu je bilo pred nekaj dnevi svetovno prvenstvo v latinsko-ameriških plesih za amaterje za leto 1974. Na seznamu je bilo 41 parov iz 23 držav (po pravilih amaterske plesne organizacije lahko pošlje vsaka država največ dva para). Ob odlični plesni glasbi Huga Strasserja so plesni pari začeli s tekmovanjem v izbirnem kolu, kjer so sodniki izbrali 24 četrtfinalistov. Polfinalu z 12 pari je sledil finale, kjer se je šest najboljših potegovalo za naslov svetovnega prvaka.

Sodnijski zbor v sestavi: Schweighofer (Avstrija), Bernhard (Zah. Nemčija), Cornwell (Avstralija), Short (Vel. Britanija), Sonvico (Avstrija), Seki (Japonska) in Wirxel (Nizozemska) je bil soglasen v ocenah le za prvouvrščene, medtem ko so se v ocenah za druge finaliste precej razlikovali.

Vrstni red: 1. Maxwell—Harman (Velika Britanija), 2. Kordon—Breunig (Zahodna Nemčija), 3. Walker—Walker (Velika Britanija), 4. Nicholas—Nicholas (Avstralija), 5. Bronmeyer—Beck (Nizozemska), 6. Bernards—Bernards (Nizozemska). Najboljši

Slika: Maxwell — Harman foto: Krištof

avstrijski plesni par Polai pa je zasedel šele 11. mesto.

Po pričakovanju sta zmagala mlada Londončana, ki po odhodu prejšnjega svetovnega prvaka nimata prave konkurence. Razvrstitve finalistov in polfinalistov priča, da dobiva tudi v latinskoameriških plesih prvenstvo angleški slog plesanja.

Zanimivosti

PRAVIČEN SODNIK

Ralph Kohn, sodnik iz Michigana, se je sam obsodil na plačilo 50 dolarjev globe. Vzrok? Prišel je na sodno razpravo z desetminutno zamudo in tako žalil... sodnika.

RAZLAGA

Skoraj pousod na svetu je omejitev hitrosti prinesla občutno zmanjšanje prometnih nesreč. Izjema je Jugoslavija, kjer so se prometne nesreče kljub omejitvi celo pomnožile. Prometni izvedenci še niso našli prave razlage za ta pojav.

Nemara pa je edina razlaga ta, da drugod vozniki hitijo počasi, v Jugoslaviji pa počasi... drujijo.

MOST — DOLG 14 KM

V Braziliji so zgradili za promet enega najdaljših mostov na svetu. Gre za ogromno konstrukcijo, dolgo 14 kilometrov, ki se pne nad znanim zalivom Rio de Janeiro in povezuje dve zvezni brazilski državi, Bunabaru in Rio de Janeiro. Samo nad morjem poteka v razdalji osem in pol kilometra. Po dolžini je četrta na svetu, mnogi trde, da predstavlja »največji strukturalni kompleks v zgodovini mostogradnje«.

Most so začeli graditi, ko je bil predsednik Brazilije Costa e Silva, zato so ga poimenovali po njem. Po uradnih podatkih je njegova izgradnja stala 350 milijonov dolarjev, po podatkih brazilске opozicije pa 550 milijonov.

Pri gradnji je bilo zaposlenih nad 10.000 ljudi. Po uradnih podatkih je v teku izgradnje prišlo ob življenje 35 delavcev in inženirjev.

Količina betona, ki so ga porabili za njegovo izgradnjo, bi zadostovala za postavitev osmih velikih stadionov za 200 tisoč gledalcev oziroma 347 dvajsetnadstropnih poslopij.

JAPONSKI REKORDER Z JAHTO

Keniči Horie je sam z jahto prekržaril več kot 75 tisoč kilometrov po svetovnih oceanih in morjih. Po dolgi plovbi je srečno pristal v pristanišču blizu Osake.

PEŠ PO ZDA

Neki ameriški upokojenec, 56-letni John Lafferty, se je odpravil na dolgo pot peš: njegov namen je prehoditi ZDA od San Diega do New Yorka, da bi opozoril ameriško javno mnenje na nujnost večjih finančnih naložb v boj proti raku. Lafferty meni, da bo prehodil svojo dolgo pot v 80 dneh.

PRETIRANA USLUŽNOST

Uslužni ljudje so bržda večkrat preverili, kako se jim njihova vljudnost ne obrestuje. Niso redki primeri takih, ki so se znašli na pomoč človeku, ki ni bil ravno tako tenkočuten. To je na lastni koži poskusil neki prebivalec Eilatha, ki je velikodušno priskočil na pomoč Beduinu, kateremu je močan veter odpihnil sveženj bankovcev. Arabec se je izredno vljudno zahvalil uslužnemu moškemu, ki se je šele pozneje zavedel, da je bil denar v resnici njegov.

Moški, čigar ime ni znano, je stopil zjutraj v banko, da bi dvignil znatno vsoto. Na poti domov je opazil Beduina, kako je mrzlično hlastal za bankovci, ki jih je veter premetaval. Ne bodi ga len, je naš heroj priskočil možakarju na pomoč. Šele ko je prišel domov, se je zavedel, da je veter odprl njegovo torbo in mu izpihnil bankovce.

STRAHOVI

Strah pred strahovi je v Hongkongu botroval sklenitvi zavezništva med britanskimi oblastmi in krajevnimi preganjalci duhov. V zadnjih časih so se v britanski koloniji prikazni številčno znatno okrepile, tako da se niso bale več niti bleščečih luči najvišjih azijskih nebotičnikov.

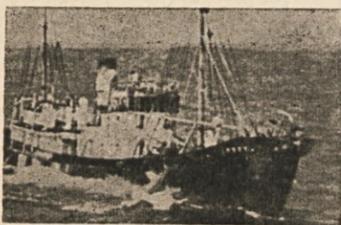
Kdor se na vraževerstvo požvižga, je imel od razsajanja strahov samo korist, saj je dobil v središčnem nebotičniku Murray Building parkirni prostor tudi ob urah, ko je bil promet najbolj intenziven. Upravni posli pa so znatno trpeli, saj je večina funkcionarjev kitajskega rodu in Kitajci so že od nekdanjega vraževerni. Pa tudi britanski funkcionarji niso bili verjetno tako neustrašni, če so slednjič sklenili zaupati budističnim menihom izganjanje duhov iz upravnih poslopij.

Če se je menihom naloga posrečila, bodo od tega imeli največjo škodo tisti, ki v strahove ne verjamejo: parkirišča v središču mesta bodo odslej nabito polna.

ZA SPOMENIK SHAKESPEAROVI JULIJI

»Lyons Club« iz Verone je pred časom vložil na ministrstvu za industrijo prošnjo za postavitev spomenika Juliji Capuleti, blagemu ženskemumu liku, ki se je rodil v Shakespearovi fantaziji. Na prošnjo je ministrstvo odgovorilo takole: »V zvezi z vašo prošnjo, ki poudarja, da bo kip imel poteze Julije Capuleti, vam sporočamo, da bi morali predložiti našemu uradu pismeno privoljenje dedičev v postavitev zadevnega spomenika.«

BORIS PAHOR:

Parnik trobi nji

Zdaj pa, ko stopa ob Danilu navzdol po rebri, se ji zdi, da je kakor videc, ki so mu domače vse skrivnosti človeškega srca, in pazljivo si ogleduje mlado gospodinjo, ki prihaja navzgor s steklenico mleka in s papirnato vrečko s kruhom v rokah. Kdo ve, kakšna je usoda njenega ženskega življenja, ali je v skladu z njenimi nagnjenji, z okoljem njene mladosti, z domišljajsko igro njenih deklinskih let; kdo ve, ali se njeni občutki strinjajo z dihanjem pokrajine ali pa sta njena telesna in duševna sreča skaženi od nesvobode in razpeti na natezalnico vsakodnevnega nesporazuma?

Zato je samogibno rekla: „Dobro jutro,“ ko je mlada žena prišla do njiju, in bila otroško presenečena, ko je opazila prav tako začudeno svetlobo v njenih očeh, da je skoraj preslišala njen vedri, igrivi „Dobro jutro“.

Danilo se je ozrl in se nasmehnil, kakor da spada v njun skupni dogovor preizkušnja prebivalcev njegovega okraja v zvestobi domači govorici.

Gličini je so se osipavale, da je belo cvetje pokrivalo skrli strmega klanca, vonj je spominjal na vonj akacij, a

je bil močnejši, slajši. Potem se je prikazal asfalt Miramarske ceste in sta ga prečkala.

Zelega si je k vodi in pridržal je njeno roko, da se je spustila po zidanem nabrežju do kamnov, ki so bili do pasu oblečeni v temno zeleni žamet gostega mahu in stali v vodi kakor živi, a še speči predmeti; in tam si je snela sandale in stopila mednje, se sklonila, da je pomohila dlan v hladni vodi. In nič ni vedela, zakaj si to želi, a bilo ji je, kakor da mora dodati doživetju v Danilovi sobi, knjigi pesmi, zbrani tišini ozračja še živo prozorno tekočino komaj na pol prebujenega morja.

Ko sta z Goldonijevega trga krenila po korzu proti obrežju, je videla svoja tavanja opoldne in zvečer, a bil je samo bežen mrk, ki ga je hitro poplavila svetloba nju-nega razpoloženja. In čutila je, kako je zmeraj bolj deležna rahlega vznemirjenja, ki ga prinaša Danilu še nekoliko negotovi promet ponedeljskega dopoldneva. Njegova visoka postava je samosvoja, skoraj ločena od nje, a ko od časa do časa Danilo naredi veselo pripombo, njegova roka za trenutek pridrži njen levi lak; prav tako so njegove poteze ves čas ubrane, vendar pod zagorelo plastjo polje zadržana vedrina. In slutiti, kako zelo so pročelja poslopij spremenjena in na poseben način izrazita zanj, ki jih je imel za priče v svojem upornem dozorevanju, ko se že nji zdi, da so stare hiše nekoliko pomladile svojo barvo in se skušajo nasmehnuti skozi resni sivi omet.

„V takšnem poletnem dopoldnevu je Korzo spet pametna ulica iz starodavnih časov, ko je ropotajoči tramvaj vlekel konj,“ je rekel in jo prijel za lak.

Čutila je, da jo gleda, in nalašč je trenutek počakala

in se mu odzvala samo s smehljajem, preden se je obrnila.

„Precej trušča je moralo biti,“ je rekla.

„Posebno če pomisliš, kako je vozač pokal z bičem.“

„Pa konjska kopita, ki so nabijala skrli!“

Šla sta mimo veletrgovine Upim in zdelo se ji je, da gresta pod rjavimi platni kakor skozi razprte šotore; ob velikih pisanih žogah, rdečih vrčkah in lesenih coklah za kopanje pa se ji je na mah zazdela nenavadno čarobna pravljica podoba tramvaja s konjsko vprego in iskre ob pramovih podkvah, medtem ko šumijo po pločnikih zvonovi dopetnih kril gospá, ki so v pasu preščipnjene kakor čebele.

A zdaj je bila na hiši na nasprotni strani Korza tabla z napisom

IL POPOLO DI TRIESTE

in videla je, kako se je razletel peklenški stroj in kako zaradi tistega napada na časnik, ki zasramuje slovenske ljudi, streljajo v hrbet uporne fante. In ji je bilo, kakor da lega na predmete turobna senca, ki bo nepopravljivo načela njun dopoldan.

Danilo pa je molčal; a čeprav je bilo videti, da samo bolj zamišljeno opazuje ljudi, ki grejalo mimo, je vedela, da je njegova misel drugje.

„Dobrih sto let je, kar se je nekje tukaj na Korzu ustavil pred trgovino bosonogi deček s kletko sinic v roki,“ je naposled rekel. Njegov obraz je bil miren, obenem pa resen, kakor je resen obraz človeka, ki želi biti kolikor mogoče natančen. „Viš, tisti deček v mandrijskih hlačah je prinesel z Vrdelice na paši ulovljene ptiče, da bi jih prodal in kupil knjigo. Sam se je učil branja, ker za okoličane takrat ni bilo šol. No, ko se je ustavil pred trgovino in

Trobenta

Običajna kolona avtomobilov in siva gmota pešcev je hitela mimo okna moje pisarne v Ulici Latimer, kjer sem imel trgovino s starimi avtomobili.

Joe, bivši zapornik, je bil v moji službi. Rad imam zapornike. Morda si je želel, da bi padal dež, ker sem ga tedaj poklical k sebi v zavetje.

Joe je imel precej doživetij v zaporu v Dartmooru. Sedela sva in gledala skozi okno, ali se bo kdo odločil za nakup avtomobila, čeprav bi se lahko samo norec potikal po taki nevihti po trgu in iskal avtomobile.

Nekega deževnega jutra sem opazil človeka, ki si je ogledoval velik ameriški avtomobil.

„Pohiti, Joe!“ sem rekel. „Vidiš gospodiča tam zunaj?“

Skozi okno sem videl Joeja, da maha z rokami. Verjetno je obljubljal jamstvo za motor in prisegal nanj pri svojem življenju. Odkar je bil na svobodi, je postal Joe najboljši poklicni prodajalec avtomobilov. Nazadnje sem videl, kako je človeček zmignil z rameni in se odgugal. Srce se mi je krčilo ob misli na sto funtov zaslužka, ki so odhajali. Joe je prišel v pisarno.

„Kaj je?“ sem vprašal. „Si propadel?“

„Ne,“ je odvrnil Joe. „To je neki zapornik, ki je bil v luknji deset let. Davi je prišel ven. Vsaj tako pravi. Hotel vas je videti in nekaj zahtevati. Denar, mislim. Rekel sem mu, da vas ni tu. Dejal je, naj vam povem, da se imenuje Midgey.“

Midgey? O Bog! Poslal sem Joeja, naj ga dohiti. Prekleti dež, zaradi njega nisem spoznal Midgeya. Sicer pa ga nikoli nisem videl v civilni obleki, vedno samo v jetniški. Delala sva skupaj v kamnolomu Dartmoore. Bil je najboljši troben-

tač jetniškega orkestra. Kaj vse je delal s trobento!

Midgey ni imel mnogo priložnosti, da bi se oblačil v meščansko obleko. Od svojih 67 let jih je kakih 50 prebil v zaporu. Zapor je bil njegov dom. Zares, tako smo med sabo imenovali del zapora. Tu si lahko našel portrete kraljice Viktorije in cvetje v lončkih. Starčki zaporniki so se potikali tod v poletnih copatah.

Midgey se je naučil glasbenih osnov v poklicni šoli. Ko je prišel v Borstal, zapor za otroke, je že poznal solfeggio. Po šestih letih je igral trobento prav tako dobro kakor slavni Armstrong.

Toda vedno na tuji trobenti!

V upanju, da bo le prišel do svoje, se je vpisal v Rešilno armado. Pa ni imel sreče. Ko sem ga spoznal, je bil že sedmič v ječi. Čuti se sposobnega, je dejal, da postane najboljši trobentač na svetu.

Bil sem zadovoljen, ko sem videl, da ga je Joe dohitel in ga privedel nazaj. Stopil je v pisarno in iztegnil roko. Opravičil sem se, ker ga prej nisem spoznal. Joeja sem poslal v kavarno. Kadarkoli je prišel kak zapornik, sem mu navadno ponudil funt za vsako leto, ki ga je prebil v ječi. Midgey pa je moj predlog dostojanstveno odklonil.

„Ne!“ je rekel. „Hočem službo, da si bom pridelal toliko, da si bom kupil trobento. Nato bom šel na drugo stran Temze in igral v orkestru lažnih invalidov.“

Nisem imel dela še za enega zapornika, dal

pa sem mu kot za spanje in rekel, naj pride spet konec tedna.

Malo pozneje se je Joe vrnil:

„Kaj je hotel?“ je vprašal. „Stanovanje ali denar?“

„To je star znanec,“ sem odgovoril. „Ob koncu petega leta v zaporu je prosil, naj napišem v njegovem imenu pismo Timu Corney-u, direktorju rudnika v Durhamu. Bilo je nekako takole: „Spoštovani gospod! Kmalu bom prišel iz zapora in vprašujem, ali mi boste lahko dali službo v rudniku. Bil sem trobentač-solist v zaporniškem orkestru, včasih sem igral v orkestru nekega premogovnika.“

Odgovor se je glasil: „V zvezi z Vašim pismom in obvestilom, ki ste nam ga poslali glede Vaših sposobnosti na trobenti, bi Vas prosili, da nam sporočite, kakšno zaposlitev bi želeli imeti.“

Kmalu po Midgeyevem odhodu mi je telefoniral Tim Corney. Tim je bil človek, s katerim se je dalo pogovarjati, in povedal sem mu o Midgeyu. Corney bi potreboval pomočnika za pripravljanje zavojev. Midgey je dobil službo in posteljo v sami pisarni. Čez teden dni me je Tim obiskal.

„Nekaj dni sem bil na poti,“ je rekel. „Ugani, kaj se je zgodilo! Tvoj prijatelj je ukradel ves denar za znamke. Oseminštirideset funtov!“

Moj prijatelj je planil in takoj javil policiji. Midgeya sedaj iščejo.

Človek bi zblaznel! Vznemirjati policijo za 48 funtov! Jaz bi mu jih bil povrnil brez besed. Sedaj pa je bilo prepozno.

Nekaj dni nato mi je Midgey pisal iz zapora v Brickstonu. Šel sem na razpravo. Bil je obtožen. Nikogar ni bilo, da bi ga zagovarjal in videti je bilo, da se je sprijaznil z usodo. Sodnik ga je vprašal, ali ima kaj povedati.

„Ne,“ je rekel.

Tedaj so poklicali nekega inšpektorja, ki je

MILKA HARTMAN:

Prošnja

Očka, daj mi, daj dva bora,
daj mi smreki, jelki dve,
daj mi one bele breze,
ki vrh hriba tam stojé,

da mi bodo zašumele
v blagem miru večer vsak,
da mi bodo pesem pele,
ko bo k njim spel moj korak;

da ta gozdič mi zasvira
davni spev, saj vé, zakaj —
Naj mi vse spomine zbira,
ki jih je natrosil maj.

poznal Midgeya že leta in leta. Pokazalo se je, da so Midgeya pred šestimi leti izpustili pod pogojem, da se bo javil v nekem domu za starčke. Tam so ga še vedno čakali.

„On pa pravi, da mu misel o domu za starčke ni všeč,“ je rekel inšpektor. „Imel je pri sebi trideset šilingov, ko je zapustil zapor. Odtlej se je gotovo potepal in nič delal. Sedaj zahteva, naj ga damo spet v zapor, ker ne more menjati okolja.“

„Dobro!“ je rekel predsednik sodišča in hitro listal po Midgeyevem spisu. „Zdi se mi, da to pot nimamo izbire. Dvanajst let zapora dobi...“

Ko se je sodišče umaknilo, sem si tako uredil, da sem Midgeya lahko obiskal v celici. Bil sem zelo razburjen, on pa se je smehljajal.

„Upam, da je stari Ambros še vedno dirigent v Dartmooru,“ je rekel in mi nato dal v roke listek neke garderobe ter šepnil:

„Pošlji mi zavoj v Dartmoore na moje ime!“

Poslovila sva se. Bil sem mnogo bolj potrpeten. Poslal sem Joeja v garderobo, da je vzel zavoj. V njem se je lesketala kot dragulj krasna trobenta in račun za 48 funtov.

*

Sedaj je Midgey najsrečnejši trobentač v deželi. Kajti poslal sem mu to prekletno trobento. Tudi vi bi storili tako na mojem mestu.

JIMMY O'CONNOR

PREGOVORI

● Ljudje so mnogo manj sebični, kot po navadi mislimo, saj jih neskončno bolj skrbi tuje premoženje kot lastno.

● Ovir se lahko rešimo na dva načina: da jih premagamo ali pa obidemo.

● Lačen sitemu ne verjame, sit lačnemu ne zaupa.

● Debeli živijo manj časa, toda jedo dalj časa.

● Kdor vse obgodrnja, lastne zasluge tepta.

● Modri glavi zadostuje že samo eno oko.

● So tudi ljudje, ki jih nič ne more zlomiti; vedno se pravočasno upognejo.

● Ljudje z ozkimi nazori imajo navadno široke hrbte.

● Ljubezen je izmed vseh strasti najmočnejša, kajti ona napade hkrati glavo, srce in telo.

Njena pot

Mnogo ljudi je na svetu, ki zgreše svoj cilj in življenje jih pahne v temo. Ena izmed teh žrtev je bila tudi moja mati. Bila je dekle z nasmehom na ustnicah.

Nekega dne se je pred njo ustavil princ njenih sanj. Bila je srečna, a kmalu je sonce sreče zašlo. Ostala je sama s spoznanjem, da ji je ostala samo mala kepica pod srcem, ki je vedno bolj rastla in nekega dne postala — jaz. Vsi so kazali za mojo materjo, jo zasmehovali in se ji rogali, ona pa je trpela. Šla je naprej skozi življenje z mano v naročju.

In jaz sem spraševala, kje je moj očka. Molčala je. Vem, bilo ji je hudo. Govorile so mi samo njene solze. Potem je prišla neka jesen — poročila se je.

Ne spominjam se dobro, samo to vem, da sem jokala, ko so me dali v naročje tujcu in rekli:

»To bo sedaj tvoj očka! Razumeš? Reci mu očka!«

Nisem razumela. Bedasto sem jim prikimala in zinila:

»Da, očka...«

Potem sem začela verjeti, da je tujec res-

nično moj pravi oče. Vzljubila sem ga. Nisem se čutila manjvredno, dokler... Nisem bila več otrok. V predalu omare sem našla samo košček papirja, ki mi je povedal dovolj. Prebudila sem se iz otroških sanj.

»Oh, saj nimaš očeta! Res ga nimaš?! Zakaj? Zakaj?«

In vprašala sem mater. Ne, zahtevala sem: »Povej mi resnico!«

In zopet solze. Oh, mati, kako sem takrat mogla biti taka! Še danes mi je hudo. Zakaj sem bila tako brez srca? Zakaj še vedno ne razumem?

*

Dolgo je že tega. Včasih se spomnim na tiste trenutke. Boli me; v grlu stiska, peče... In tujec ni več očka kot nekoč. Sedaj je samo človek, ki pomaga materi, da bi mi dala kruh. In mati? Razumem jo in kesam se. Želim si, tako si želim, da bi nekoč prišel moj pravi očka. Morda bi mu lahko odpustila, ker me je nekoč zatajil in me prikrajšal za nekaj najlepšega, kar lahko otrokom dajo samo popolni, pravi starši.

L. S.

skušal razbrati črke na velikem napisu nad izložbo, so tržaški mulci odprli vratca njegove kletke, da so sinice vzletele in švignile mimo table.“

Prečkala sta ulico svetega Špiridijona in se bližala Borznemu trgu, in spraševala se je, kako je njegova pripoved v zvezi z izveskom fašističnega lista in kako bo vplivala na njen sprehod.

„Ne,“ je rekel, ko sta bila spet na pločniku, „ne gre za to, da bi se ustavljal ob patetičnem simbolu o pticah, ki odletijo in s tem odnesejo tudi upanje na knjigo. Kajti tisti deček se je vseeno naučil branja, in uspelo mu je, da se je šolal, tukaj v Trstu in v Gorici, in v Ljubljani je bil nekaj časa celo Čopov učenec, nazadnje pa je postal tržaški ljudski pisatelj in ustanovil prvi časnik v slovenskem jeziku v našem mestu. Ne gre torej za objokovanje bosonogega dečka, ampak ravno narobe za ugotovitev, da je stoletje, ki se je začelo s takšnim prosvetnim uboštvo, videlo potem čudovito kulturno rast našega življa. Saj je ob koncu stoletja mrgolelo društev, poleg dnevnika pa so rastle listi in lističi, kakor gobe po dežju. Da, celo slovenski dimnikarji so imeli svoje glasilo! Ob začetku tega stoletja se je ta vzpon še stopnjeval, tako da so se pred začetkom svetovne vojske italijanski ljudje spraševali, kaj bo s Trstom, če bomo s takšnim ritmom nadaljevali. No, a saj vse to veš. Ampak prav zavoljo te silne rasti sem se spomnil desetletnega Jožka Godine s kletko na Korzu. Kajti kar se tiče našega jezika in kulture, smo zdaj spet na isti stopnji, vendar če človek pomisli na pot, ki smo jo prehodili v devetnajstem stoletju in v začetku dvajsetega, potem je upati, da nam ne bo mogel do živega niti sedanji sovrage.“

Bila sta pred lekarno na Borznem trgu in hodil je vstric nje, da mu ni bilo treba vzdigovati glasu, zato so imele njegove besede pridušen naglas, čeprav so bile izgovorjene mirno in skoraj preudarno razločno; in zdaj je vedela, da je govoril o tabli na pročelju, zaradi njegovih besed pa je namesto smrtné megle, ki se je je bala, zdaj ovijalo poslopja in stebre Borze in kopalce v odprtih tramvajskih vozovih ozračje, ki je imelo v sebi skrite klice spremembe.

Šla sta mimo Verdijevega gledališča, ko pa sta bila na obrežju, se ji je zazdelo, da je preteklo neverjetno dosti časa, odkar je tako izgubljeno sedela na koncu pomola. In tudi pomol kakor da ni več isti. Pa saj je bila včeraj tukaj, Da, a včeraj je sredi nedeljskih grušč iskala Danila, zdaj pa je dopoldan delavnega dne in pomol je bil prazen. Parnik s kopalci pravkar odhaja v Grljan, a ko se bo oddaljil, bo na drugi strani pomola ostal osamljen vlačilec Audax. In sam bo pred njim na pomolu sladoledarjev vozček, ki ima obliko laboda. Na njegovem ploščatem boku se greje nizka stolnica svetega Justa, in neizrecno igrivo in šaljivo obenem se ji zdi, da je cerkev tržaškega patrona tako izročena v last lesenemu labodu in da se simbol Trsta vsak dan znova pripelje k morju na prtilikavih kovinskih kolesih.

Stari svetilnik je v popolni svetlobi manj sugestivni kakor ponoči, a je tako pri roki s svojo kleno postavo nad gmoto nizkih skladišč, da ubrano oklepa s svojo domačnostjo pristanišče. Seveda skupaj z valobranom. Ta je zdaj posejan s kopalci, in čoln, ki se pravkar vrača, prihaja po nove.

Sama sta bila, postaren gospod, ki sta ga prehitela,

je klical svojega neubogljivega kužka; a kmalu se bo življenje z ulic začelo prelivati tudi sem. Ob ti misli si je zaželela, da bi pomol mogel ostati samo zanju in bi tako imela možnost, da bi zbrano povezala srečanje v vetrovnem mraku s sedanjo neverjetno srečo. A kakor da je tudi Danilo čutil, kako zelo odmerjen čas imata, je njegova dlan privzdignila njeno brado. Zelo mehke je bil njegov gib, a kakor zmeraj je čutila, da zaslanja to mehko trdna gotovost, ki je vsa v sebi zaokrožena in ne pozna ne hitrosti ne dvoma. Ko pa so se njene veke zaprle, sta dolgi valobran in svetilnik stopila svoje bele apnenčaste kamne, da je začela razpadati biserna tekočina na obsijano morsko ravnino.

Potem je imel roko ob njenem pasu, in se ji je zdelo, da je tudi njegov pogled na strmi steni, ki nosi kraško planoto in ki se vzdiguje visoko nad Trstenikom in nad Barkovljami in se, mogočen oklep, nadaljuje do Kontovela, ki gospoduje nad strmino.

„Kakor kamnito piratsko gnezdo,“ je rekla.

„Kontovel?“

Prikimala je.

„Dobro bi bilo, ko bi bil zares trdnjava morskih roparjev,“ je rekel. Ona pa je zdaj videla barkovljansko reber, police s knjigami, in čutila je zvezdo žarkov na svojih prsih, kakor da leži prebujena sredi tihe noči. In premaknila se je, da bi se vrnila na pomol.

„Vendar je zares kot predstraža, ki se je postavila na rob prepada, da varuje vasi, ki so skrite za grebenom,“ je še rekel o Kontovelu, a istočasno se je zavedel njenega giba in odkril, da se je njen pogled ustavil v Barkovljah.

(Dalje prihodnjič)

Celovec

NEDELJA, 26. 5.: 7.05 Duhovni nagovor — Po vaši želji. — PONEDELJEK, 27. 5.: 13.45 Informacije — L. Detela: O slovenskem koroškem literarnem samorastništvu, njegovih težavah in možnostih. — TOREK, 28. 5.: 9.30 Zborovska glasba. — 13.45 Informacije — Sport — Zvoki za mlade. — SREDA, 29. 5.: 13.45 Informacije — Mladinski zbori — Cerkev in svet. — ČETRTEK, 30. 5.: 13.45 Informacije — Družinski magazin. — PETEK, 31. 5.: 13.45 Informacije — Zabavne melodije. — SOBOTA, 1. 6.: 9.00 Rubrika za jugoslovanske delavce — Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Avstrija

1. PROGRAM

NEDELJA, 26. maja: 16.30 Kenguru Skippy — 16.55 Tutuvina, film Walta Disneja — 17.40 Jadra ti bi morali znati — 17.55 Bobby in Potepušček, lahko noč za najmlajše — 18.00 Umetnost v Avstriji (2) — 18.30 Prizma — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Sport — 20.10 Kristjan v času — 20.15 Kraj dejanja: 3:0 za Veigla — 21.40 Mala revija. Pazi se pred svetlolaskami — 22.05 Čas v sliki — nočna izdaja in šport.

PONEDELJEK, 27. maja: 18.00 Preizkus — 18.25 Otroški svet od A—Z, — 18.30 Raji živali — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Sport — 20.15 „Dvojica“: Plemstvo uničeno — 21.05 Šola za starše (10): Kazen — 21.15 Sport — 22.15 Čas v sliki — nočna izdaja.

TOREK, 28. maja: 18.00 Walter in Connie: Tečaj angleškega jezika — 18.25 Otroški svet od A do Z, lahko noč za najmlajše — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Sport — 20.15 Kaj sem? — 22.15 Čas v sliki — nočna izdaja.

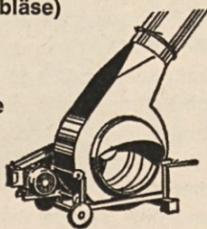
SREDA, 29. maja: 10.00 Televizija v šoli: Po sledovih Marconija, od 11. šolske stopnje — 10.30 Rimske najdbe iz Akvileje, od 6. šolske stopnje — 11.00 Program za delavce: Grofica in njen polkovnik — 12.30 Sport — 16.30 Nemirni popoldan, za otroke od 6. leta naprej — 17.10 Mali športni ABC — 17.35 Indijanska reka — 18.00 Francoščina — 18.25 Otroški svet od A—Z, lahko noč za najmlajše — 18.30 Tri deklice in trije dečki — 18.55 Oddaja SPÖ — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Sport — 20.15 Obzorja — 21.05 Skrivnost planinske kočice — 21.55 Čas v sliki — nočna izdaja.

ČETRTEK, 30. maja: 10.00 Televizija v šoli: Kaj lahko postanem? Kuhar, od 6. šolske stopnje — 10.30 Ivana, Devica Orleanska, od 7. šolske stopnje — 11.00 Angleški teater: Pigeon Feeders, od 10. šolske stopnje — 11.30 Prva pomoč. Samo 200 voltov, od 8. šolske stopnje — 18.00 Tečaj italijanskega jezika — 18.25 Otroški svet od A—Z, lahko noč za najmlajše — 18.30 Sport — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas

Pihalnike (Heugebläse) od S 3.300.—

in druge poljedelske stroje

vam dostavlja na dom

Jožef Pernè

KLANČE 39

9132 Galicija — Gallizien

v sliki in kultura — 20.06 Sport — 20.15 Ornifle ali jezno nebo, komedija Jeana Anouilha — 22.10 Čas v sliki — nočna izdaja.

PETEK, 31. maja: 10.00 Televizija v šoli: Britansko življenje in literatura, od 5. šolske stopnje — 10.20 Pogled z okna: Ja, v mojem času, od 6. šolske stopnje — 11.00 Program za delavce: Zločinsko življenje Archibalda de la Cruza — 18.00 Donavske pravljice: Cesta v Budimpešto — 18.25 Otroški svet od A—Z, lahko noč za najmlajše — 18.30 Zaljubljen v čarovnico — 18.55 Oddaja Zvezne gospodarske zbornice — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Sport — 20.15 Onedinova linija (13. nadaljevanje in konec): Naselili pred Kap Hornom — 21.10 Diskusija ORF — 22.10 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.15 Kdo je bila dama? Filmska šaloigra.

SOBOTA, 1. junija: 16.05 Za otroke od 5. leta dalje: Hišica — 16.30 Odrtni zvon — 16.40 Za otroke od 6. leta dalje: Naica in riba — 16.55 Za družino: Klub seniorjev — 17.55 Mnenja sem — 18.20 Gospodarstvo od blizu — 18.25 Bobby in Potepušček, lahko noč za najmlajše — 18.30 Kultura — posebno — 18.55 Dober večer v soboto ... reče Heinz Conrads — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Sport — 20.15 Slavnostni WIG 1974. V 80 minutah okoli sveta — in 10 minutah Maxi Böhm — 21.50 Sport — 22.20 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.25 Prišli so v Corduro, film iz življenja na Divjem zahodu.

2. PROGRAM

NEDELJA, 26. maja: Svetovne avtomobilске dirke za veliko nagrado Monaka, Formel 1 — 16.00 Kratki film — 16.15 Nadaljevanje svetovnih avtomobilskih dirk v Monaku — 16.45 Kratki film — 17.00 Avtomobilске dirke v Monaku — 18.00 Tedenski magazin — 18.30 Prerezi — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Kultura posebno — 20.10 Okolica — 20.15 Münchenska komedija Fritza von Herzmanovsky-Orlanda — 21.35 Richard Schaukal, pesniški portret — 22.05 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 27. maja: Iz šolske televizije: Prva pomoč odločilna — 19.00 Življenje v nevarnosti: Onesnaženja voda — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 21.05 Dva kratka filma dr. Eduarda Tschoklija — 21.40 Avstrija v sliki — 22.00 Čas v sliki in kultura.

TOREK, 28. maja: 18.30 Iz šolske televizije: Tempelj, cerkev, mošeja — 19.00 H. A. Traberjevi filmi prirode: Naše lastovke — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Zgodovina svetovnega nogometnega prvenstva — 21.00 Rocco in njegovi bratje.

SREDA, 29. maja: 18.30 Iz šolske televizije: Tekmovanje — 18.45 Brati in pisati pomanjkljivo — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Zločinsko življenje Archibalda de la Cruza — 20.40 Avstrija v sliki — 22.00 Čas v sliki in kultura.

ČETRTEK, 30. maja: 18.30 Iz šolske televizije: Deset zapovedi IX. Resnico iskati — 19.00 Stik — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Čudna življenjska zgodba barona Trencka: V pasti — 22.20 Avstrija v sliki — 22.40 Čas v sliki in kultura — 23.10 Sport.

PETEK, 31. maja: 18.30 Pionirji modernega slikarstva (1): Eduard Manet — 19.15 Učne tehnike za odrasle (17), na primer šoferski izpit — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 Spotoma ob konec tedna — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Finska — Poljska: Prvi dan svobode — 21.45 Avstrija v sliki — 22.05 Čas v sliki in kultura.

SOBOTA, 1. junija: 16.55 Tarzan, človek opica — 18.30 Mini-Max — 18.55 Glasbena poročila, nato igra z nami harmoniko — 19.30 Čas v sliki — 20.00 ORF danes — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Nekdo mora biti neumen, šaloigra — 21.50 Binkošti so zmerom — 22.20 Čas v sliki.

Oglašujte v našem listu!

RUTAR CENTER, A-9141 Dobrla vas — Eberndorf, telefon 0 42 36 - 381

Ljubljana

NEDELJA, 26. 5.: 9.20 W. S.Reymont: Kmetje — 10.15 Kmetijska oddaja — 11.00 Mozaik — 11.05 Otroška matineja — 11.35 Poročila — Nedeljsko popoldne — 17.00 Propagandna oddaja — 17.05 Poročila — 17.10 Pozor, želva! — 18.40 Propagandna oddaja — 18.45 Avtomobilске dirke v Monacu — 19.15 Pred X. kongresom ZKJ — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Tedenski zunanjepolitični komentar — 20.30 3-2-1 — 20.35 Prireditev ob 10. kongresu ZKJ — 22.00 Dokumentarna oddaja — 22.28 Propagandna oddaja — 22.30 Športni pregled — 22.50 TV dnevnik.

PONEDELJEK, 27. 5.: 9.50 Kongres ZKJ — prenos — 16.20 Kongres ZKJ — prenos — 18.00 Obzornik — 18.15 Koko, Moko in vrbček Skoko — 18.30 Na daljnem severu — 18.55 Mozaik — 19.00 Mladi za mlade — 19.30 Nokturno — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 3-2-1 — 20.30 Sodobna oprema — 20.40 Ribnikar-Lebovič: Milojeva smrt — 21.40 O kongresu ZKJ — 22.25 TV dnevnik.

TOREK, 28. 5.: 8.10, 9.35 in 10.05 TV v šoli — 14.10 TV v šoli — ponovitev — 15.20 Madžarski TVD — 17.20 O kongresu ZKJ — 17.50 Peli so jih mati moja — 18.00 Risanke — 18.10 Obzornik — 18.25 To je bila pesem svetlega in vročega jedra — 18.55 Mozaik — 19.00 Marksizem v teoriji in praksi — 19.20 Mozaik kratkega filma — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 3-2-1 — 20.35 W. S. Rey-

Avstrija za povečanje gospodarskega sodelovanja z Jugoslavijo

Avstrijsko-jugoslovanska trgovina je v zadnjih letih kazala dve bistveni značilnosti: njen obseg je narasel in to, da je avstrijski izvoz v Jugoslavijo narasel skoraj za tristo odstotkov, medtem ko je jugoslovanski izvoz v Avstrijo takorekoč stagniral.

Leta 1966 je Jugoslavija od Avstrije odkupila blaga v vrednosti ene milijarde šilingov, Avstrija pa od Jugoslavije v vrednosti 1,1 milijarde šilingov. Aktiva trgovinske bilance v prid Jugoslavije se je naslednje leto spremenila v njeno pasivo. Medtem ko se je 1967 jugoslovanski izvoz v Avstrijo povečal na 1,2 milijarde šilingov, se je avstrijski izvoz v Jugoslavijo povečal na 1,5 milijarde šilingov. Tudi v poznejših letih je avstrijski izvoz v Jugoslavijo naraščal, medtem ko je jugoslovanski izvoz v Avstrijo v bistvu stagniral in se gibal med eno in 1,3 milijarde šilingov. Temu nasproti je Avstrija na jugoslovanskem trgu plasirala čedalje več blaga. Njen izvoz v Jugoslavijo je leta 1970 z vrednostjo 3,2 milijarde šilingov dosegel svoj dosedanji rekord.

Leto 1970 je bilo v avstrijsko-jugoslovanski trgovini doslej najintenzivnejše leto. Obseg medsebojne trgovine je dosegel vrednost 4,7 milijarde šilingov. Leta 1971 se je zmanjšal na 4,5 milijarde šilingov. V naslednjih letih se je še naprej zmanjševal.

● Vzrokov za ta razvoj je več. Med njimi je treba posebej omeniti splošno skrčenje jugoslovanskega izvoza in napetosti, do katerih je prišlo zaradi naraščajoče diskriminacije koroških Slovencev, ter posledice sedanje več kot dve leti trajajoče mednarodne monetarne krize.

Posledice teh in drugih okoliščin, ki so vplivale na razvoj avstrijsko-jugoslovanske trgovine, najlažje ocenimo po primerjavi te trgovine v prvih dveh mesecih zadnjih let. V prvih dveh mesecih 1972 je Jugoslavija v Avstrijo izvozila blaga v vrednosti 158 milijonov šilingov, od tod pa ga je uvozila v vrednosti 257 milijonov šilingov. V istem času preteklega leta je Jugoslavija v Avstrijo izvozila blaga v vrednosti 164 milijonov šilingov, uvozila pa ga je v vrednosti 447 milijonov šilingov. Že po tej primerjavi je mogoče sklepati — kar se je tudi zgodilo — da je bilo preteklo leto v jugoslovanski trgovini z Avstrijo za njo najbolj pasivno leto.

mont: Kmetje — 21.30 O kongresu ZKJ — 22.15 TV dnevnik.

SREDA, 29. 5.: 8.10 in 10.50 TV v šoli — 15.30 TV v šoli — ponovitev — 16.40 Obzornik — 16.50 Nogomet Madžarska : Jugoslavija — 18.50 O kongresu ZKJ — 19.50 Beli kamen — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 3-2-1 — 20.30 Propagandna reportaža — 20.40 Film tedna: Fotografija — 21.55 O kongresu ZKJ — 22.40 TV dnevnik.

ČETRTEK, 30. 5.: 8.55 X. Kongres ZKJ — 18.10 Obzornik — 18.25 Junak moje mladosti — 19.10 Mozaik — 19.15 Naš ekran — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Kam in kako na oddih — 20.40 H. Kravac: Valter brani Sarajevo — 21.25 O X. kongresu ZKJ — 22.10 Nokturno — 22.25 TV dnevnik.

PETEK, 31. 5.: 8.10 TV v šoli — 10.50 Angleščina — 14.10 TV v šoli — ponovitev — 15.45 Angleščina — ponovitev — 16.45 Madžarski TVD — 17.35 Otroški spored — 18.05 Obzornik — 18.20 Planinski oktet in ansambel Valterja Skoka — 18.45 Mozaik — 18.50 Atletika: Skok v višino — 19.15 Pet minut za boljši jezik — 19.25 TV kažipot — 19.45 Risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Tedenski gospodarski komentar — 20.30 3-2-1 — 20.40 Zakonsko življenje — 22.35 TV dnevnik.

SOBOTA, 1. 6.: ... Prenos proslave ob obletnici napada Orjune v Trbovljah — 16.45 Državno rokometno prvenstvo — 18.00 Obzornik — 18.15 Kje izvira Nil? — 19.15 Humoriistična oddaja — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.20 Tedenski notranjepolitični komentar — 20.25 3-2-1 — 20.30 Festival vojaških orkestrrov — 22.00 Barvna propagandna oddaja — 22.05 Cannon — 22.55 TV dnevnik.

Letos utegne postati trgovina z Avstrijo za Jugoslavijo spet pozitivnejša. Januarja in februarja se je v primerjavi z istim časom preteklega leta jugoslovanski izvoz v Avstrijo povečal za 57 odstotkov na 258 milijonov šilingov. Čeprav se je istočasno avstrijski izvoz v Jugoslavijo povečal za 66 odstotkov na 744 milijonov šilingov, menijo merodajni krogi v Avstriji, da bo sedanji jugoslovanski poizkus ekspanzije v trgovini z Avstrijo po malem le omogočil, da se bo pasiva Jugoslavije v trgovinski bilanci zmanjšala.

Iz zadevnih komentarjev je zadnje čase mogoče razbrati, da so avstrijska podjetja spričo težav v trgovini z Evropsko gospodarsko skupnostjo in spričo težav v oskrbi s surovinami zelo zainteresirana, da povečajo obseg uvoza iz Jugoslavije. To odgovarja tudi obči praksi meddržavne trgovine, ki kaže, da je v industrijski družbi obseg izvoza v glavnem odvisen od obsega uvoza. Prenešeno na avstrijsko-jugoslovansko trgovino to pomeni, da avstrijska podjetja s povečanjem sortimenta jugoslovanske ponudbe blaga pričakujejo obdržanje, tu in tam pa tudi povečanje možnosti plasiranja avstrijskega blaga na jugoslovanskem trgu. Oboje pa odpira možnosti ne le za povečanje blagovne izmenjave med obema državama, marveč tudi možnosti za ustreznejšo industrijsko kooperacijo, ki je med Avstrijo in njenimi vzhodnimi sosedi zadnja leta bolj napredovala kot pa med Avstrijo in Jugoslavijo. (bl)

Bayern München — Atletico Madrid 4:0 (1:0)

V ponovni tekmi med Bayernom in Atletico (kot je znano se je prva tekma končala z rezultatom 1:1) v finalu pokala prvakov, je Bayern München pretekli petek visoko premagal Madridčane kar s 4:0 (1:0).

Münchenčani so pokazali v tej igri kondicijo in znanje, kar gre v prvi vrsti na račun odlične telesne pripravljenosti in ker se Španci v ponovitveni tekmi niso držali defenzivnega koncepta s prve tekme. Drugo igro so španski nogometaši poskušali bolj ofenzivno in z večjim pritiskom s sredine igrišča, kar se jim je maščevalo.

Bayern München je v devetnajstletni zgodovini tekmovanja za evropske pokale kot prvo moštvo Zahodne Nemčije, osvojil pokal prvakov. V pokalu pokalov pa si je, kot je znano, priboril prvo mesto Magdeburg iz Vzhodne Nemčije, ki je v finalu porazil italijansko enajsterico Milan z 2:0.

Naš tednik izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave 82-6-69. — Telefon uredništva in oglasnega oddelka 84-3-58. Naročnina znaša: mesečno 10.— šil., letno 100.— šil. Za Italijo 3400.— lir, za Nemčijo 24.— DM, za Francijo 30.— fr., za Belgijo 300.— bfr., za Švico 25.— šfr., za Anglijo 3.— f. sterl., za Jugoslavijo 100.— N. din, za USA in ostale države 7.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce št. 2, 9065 Zrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

RUTAR-CENTER

- ugodno dobavi
- in hitro na dom dostavi